

ЛИСТ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „29. НОВЕМБАР“ — РИБНИЦА

ГОДИНА VIII

29. НОВЕМБАР

1975. ГОДИНЕ

БРОЈ 3

ДАН РЕПУБЛИКЕ И МИ

У револуционарној борби народа и радничке класе има догађаја у којима се кристалише суштина те борбе у појединим њеним етапама, па ти догађаји остају међаши, времена, гранични стубови који обележавају прелаз из једног друштвеног стања у друго. У нашој новијој историји, то су, међу осталима Авнојски дани Бихаћа и Јајца. Ти су дани уграђени постојано у темеље наше садашње стварности, јер су претнички белези у дивовсној битци која се под овим нашим небом разгарала снагом коју може имати само организована борба за стварно човеково ослобођење свих облика његове потчињености силама ван њега самога.

Зачета четрдесет првом, конципирана у Бихаћу пре тридесет и три године и поставши фанктичном, реалном чињеницом у Јајцу, годину дана касније, Република је својим рађањем на нашем тлу обележила друштвену промену таквих димензија које се никако нису исцрпљивале у смени једног облика владавине другим. Она је значила не само кореницу, практичну негацију старог и одживелог, бившег и прошлог у свим њиховим варијантама, већ и афирмацију новог, долазећег, нарастајућег, будућег, то јест оног што са собом носи истинска ослободилачка, народна, радничка, пролетерска револуција, па зато хумана, људска борба за ново и будуће. Тако гледани и Бихаћ и Јајце су раскривање историјског простора за данашње наше самоуправно кретање, па су, према томе, истинска афирмација овога што је данас на-

ше обленје и наша суштина као демократског социјалистичког друштва.

Авнојским је одлукама наш човек узимао своју историјску судбину у властите руке. Те су одлуке биле реализација исконских тежњи народа и радничке класе наше земље, круна њихових дотадашњих и тадашњих револуционарних битака. Зато што су баш то значиле, оне су и могле бити основа све већег размаха револуционарне борбе.

А та наша борба и то наше револуционарно кретање траје, ево, мењајући одлике са именом друштвених услова, од четрдесет и прве преко Бихаћа и Јајца, четрдесет осме и педесете — у којој је рођено самоуправљање, преко Бриона и реформе, преко писма друга Тита, до овог трену континуирано и постојано. Веома би лано на том дугом путу који је био више тежак него дуг и више борба него пут и путовање — било не устрајати и клонути. А тешко, изванредно тешко, али зато једино револуционарно, било је и јесте кретати друштвени развитац напред, бити увек савремен и окренут лицем прогресу, савладавати све регресивне снаге и отпоре, све инерције, објективне и субјективне и рашчишћавати терен за непренидни револуционарни успон. Ова је наша револуција предвођена Савезом комуниста, умела бити баш таквом. Наше револуционарно борење траје континуирано више од три деценије и продужава се данашњом нашем револуционарном борбом коју називамо разним именима — самоуправља-

(Наставак на 2. стр.)

**УЧЕНИЦИМА, РАДНИЦИМА ШКОЛЕ И СВИМ ЧИТАОЦИМА
ЧЕСТИТАМО ДАН РЕПУБЛИКЕ И ШКОЛЕ**

ДАН РЕПУБЛИКЕ И МИ

(Наставан са 1. стр.)

њем или друштвеном и привредном реформом, али чија је суштина: пракса ослобађања, хуманизација друштва, јер самоуправљање и јесте само друго име за ослобођење човека у све слободнијем друштву, други назив за кретање наше револуције. Самоуправљање је и збиљска, друштвена верификација свих основних вредности и тековина које смо извојевали у оружаном делу револуције, потврда да смо те тековине умели да настављамо, допраћујемо и развијамо, и да их уграђујемо у наше данашње борбе и токове, стваралачке и револуционарне.

Носилац кретања је авангарда радничке класе СКЈ, а његов најупорнији, челни борац јесте друг Тито. Више од три деценије, налазећи се на челу СКЈ, он предводи наше народе и револуционарне снаге земље у биткама за непренидно преобрановање нашег друштва чији је суштински смисао у изградњању социјалистичке самоуправне заједнице у којој се радни човек, неспутан било каквим снагама ван њега све потпуније реализује као стваралац свих друштвених вредности.

Прослављајући Дан Републике сећамо се наших успеха у протеклом периоду. Највиши орган управљања у нашем колективу је Збор радне заједнице у ширем саставу, кога сачињавају сви запослени у Школи, а проширени састав чине још девет представника друштвене заједнице (Скупштине општине, Месне заједнице Рибница, Савета Родитеља, Заједнице образовања и других заинтересованих радних организација). Збор радне заједнице има 10 сталних комисија у којима је ангажовано више од половине запослених, на извршавању одређених послова непосредног самоуправљања. Школа има своју Делегацију од дванаест чланова чији делегати су делегирани у неколико скупштине политично-територијалне заједнице и интересних заједница. Школа има и стручне органе Наставничко веће, разредна већа и стручне активне, у чијем делокрупу рада спада основна делатност — образовање и васпитање.

За протеклу годину Школа је имала успеха у образовно-васпитном раду, тако што је на крају школске 1974/75. године по успеху од осам градских школа заузела пето место. У Школи је понављало разред 22 ученика, што је неуспех, јер задњих неколико година број поноваца је био мањи. Исто тако као неуспех се

сматра и број неоправданих изостанака од 2.921, по чему смо на првом месту у Краљеву. Настава из свих предмета је била стручно заступљена, а наставни план и програм је у

потпуности извршен, па и пребачен у редовној настави. У протеклој школској години два ученика шестог разреда нису похађала школу, па је против њихових родитеља вођен суд-

ски поступак. У протеклој школској години летовало је на мору 136 ученика, а на Гочу 27. У продужном боравку било је обухваћено 108 ученика, а хранило се у јачкој кухињи 440.

У ваннаставним активностима ученици и наставници нарочито су се истакли у раду Пионирске и Омладинске организације, спорту, научним секцијама, у организацији Млади порани, подмлатку Црвеног крста, Феријалном савезу и Јачкој задрузи. У раду пионирске и омладинске организације нарочито је било успешно организовано такмичење између одељења и разреда које је трајало током целе школске године. У току школске године ученици су учествовали на многим општинским и међуопштинским такмичењима из математике, географије, хемије, биологије, физике, ОТО-а и историје, квис знања о штетњи, на спортским такмичењима у атлетици. На такмичењу хорова наш хор је заузео пето место на зонском такмичењу. У протеклој школској години 180 ученика наших разреда провело је 15 дана у Школи у природи на Гочу. У мају месецу у нашој школи је радила „мини школа“ са 102 ученика у циљу припрема за полазан у први разред основне школе. У протеклој години 112 ученика добило је бесплатне уџбенике од Заједнице основног образовања. У нашу школу је досељено 35 ученика са стране, а одселило се 24 ученика. Сви наставници били су обухваћени марксистичним образовањем на неколико курсева и семинара. Школа је обогатила збирне учила у вредности 19.207 нових динара. Школа је велики успех постигла у изградњи спортских терена. Тако је асфалтирано 2.000 м² терена на коме ће бити изградњено пет спортских игралишта.

Зато што је таква, сва окренута прогресу и човеку наша Република и јесте стварно наша, јесте човекова Република. Прослављајући њен рођендан и Дан наше Школе, вршимо анализу протеклих времена, успона и падова и одређујемо нове етапе и задатке, за брже и успешније кретање наше стварности и праксе. С поносом гледамо на протекли период, али уздигнуто чела корачамо напред и предвођени СКЈ и другом Титом, савлађујемо противуречности, усмеравамо прогрес кретања и социјалистичке револуције у правцу афирмације радничке класе и социјалистичног самоуправног друштва и напретка народа и Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Растодер Рашо, наставник

ЈУГОСЛАВИЈО

Ја волим обале сваке твоје реке
У њима се све рађа и полако тече
Галебови се спуштају на те обале среће
Од њих иду даље и све опет тече
Слушај само цвркулт птице ове
Лагано ми прилази
А очи говоре
Волим ову земљу
И све људе њене
Југославијо, земљо поноса,
Од најлепших речи састављена.

Јанићијевић Рајка VIII/1

РЕПУБЛИКА

Наша Република је велика и млада,
сви ми њу волимо и ценимо је сада.
Заставе своје виори поносно она
бори се за мир у свету
за сретна поколења чова.

Драгана Томовић VI/2

БОГАТ САДРЖАЈ РАДА ПИОНИРСКОГ ОДРЕДА НАШЕ ШКОЛЕ

Схватајући важност масовног учешћа пионира у свим делатностима рада, Пионирски одред наше Школе „Новица Јолић“, одмах у почетку године усвојио је план рада. Најважнија делатност усмерена је на такмичење одељења свих разреда на нивоу Школе.

Такмичење је обухватило три области: смотре културнозабавног рада одељења, квиз знања ученика и смотра вештине и сналажљивости ученика у забавним играма.

Свако одељење добило је садржај такмичарских дисциплина, распоређених у 10 такмичарских тачака:

1. Народна песма — партизанка,
2. Ритмична игра на арију неке партизанке народне песме,
3. Српскохрватски језик — квиз знање,
4. Забавна дечја песма,
5. Математика — квиз знање,
6. Групна одељењска песма,
7. Историја, географија (познавање природе и друштва) — квиз
8. Фолклор по слободном избору одељења,
9. Рецитација на тему НОБ,
10. Драмски рад — трајање највише 5 минута.

Све тачке прожете су и малим играма забавног карактера, у којима се испољавала сналажљивост и вештине ученика.

Посебно треба истаћи ангажовање свих ученика. Обзиром да је екипа одељења бројала од 15—18 такмичара, у непосредном демонстрирању својих интересовања и способности учествовало је 504 ученика од 840 колико похађа нашу школу. Један такмичар у тону такмичења своје екипе могао се појавити само два пута, тако да је захваљујући, таквом ставу, такмичење омасовљено. Сва такмичења имала су јавни карактер; одржавала су се у сали Дома културе у Рибици. Посебно је значајно што је управа Дома схватила наше жеље и бесплатним уступањем сале омогућила да такмичење види велики број родитеља и грађана нашег места.

Вршећи анализу такмичења рад Пионирске организације похваљен је на крају године од Наставничког већа. То признање за наш Одред значи много; да је, првенствено, овакав садржај рада добио признање и наших старијих и, истовремено, да масовност учешћа пионира у оваквим активностима колективног такмичења развија многе добре особине нас младих.

Школа је омогућила да се набаве прелазне заставице и заставице за прва три места у трајно власништво.

Поред садржаја рада сваке одељењске заједнице значајни успеси пионира остварени су унутар интересних колектива. Прошле године формирана су четири интересна колектива, за спорт, за науку, за технику и интересни колектив за друштвенозабавни инвот.

ОДЕЉЕЊА - ПОБЕДНИЦИ ТАКМИЧЕЊА

РАЗРЕД	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
ПОБЕДНИЦИ ИЛИ ПАРОВИ	I ₂	II ₂	III ₂	IV ₂	V ₃	VI ₁	VII ₁	VIII ₄

ИНТЕРЕСНИ КОЛЕКТИВ ЗА СПОРТ имао је десетак секција који су на нивоу својих усних специјалности организовали делатност пионира. Најзначајније је учешће свих секција на смотри школског такмичења на нивоу Општине где су освојене многе дипломе и пехари. Витрина је претрпана значајним признањима.

ИНТЕРЕСНИ КОЛЕКТИВ ЗА НАУКУ, са најбољим представницима из секција математичара, биолога, историчара, географа, хемичара и физичара учествовала је на традиционалном такмичењу „Науна младима“, Савезног значаја, где су на међуопштинском такмичењу постигли значајне резултате.

ИНТЕРЕСНИ КОЛЕКТИВ ЗА ТЕХНИКУ, иако је своју делатност обавља у неповољним просторним и материјалним условима, имао је два своја представника на Републичком такмичењу. Ове године Пионирски одред мора посветити већу пажњу обезбеђивању бољих услова за рад ове секције.

ИНТЕРЕСНИ КОЛЕКТИВ ЗА ДРУШТВЕНООБРАЗОВНИ ЖИВОТ организовао је десетак јавних приредаба, извршили су припрему за пријем ученика I разреда у Савет пионира и испраћај ученика VII разреда у оmlадинску организацију, Ликовна секција, која ради у склопу Интересног колектива, освојила је неколико награда и признања на јавној изложби ученичких радника у Музеју нашег града.

Мислимо да не би требало изоставити посебну сарадњу нашег Одред са Пионирским студијом Дома културе „Новица Јолић“ у Рибици. Прено четири године пионери наше Школе су чланови тог Пионирског студија. Многи пионирски инструктори израли су из наших редова који уче сада млађе како се постаје добар пионир. За сарадњу са Домом културе ове године добили смо ДИПЛОМУ од Савета Дома „Новица Јолић“, којом се поносимо, јер смо своју делатност проширили и ван школских просторија.

Ови успеси само обавезују наш Пионирски одред на још ангажованији рад у тону ове године.

Драган Спасојевић,
секретар Пионирског одреда
„Новица Јолић“

ПИОНИРИ ШКОЛЕ УЧЕСНИЦИ У ЈУГОСЛОВЕНСКИМ ПИОНИРСКИМ ИГРАМА

Схватајући важност Пионирских југословенских игара, поред многих школа из наше Општине, наш Одред донео је одлуку да се укључи у Игре. Новоосновани Одбор за спровођење Југословенских пионирских игара донео је опсежан план. Најзначајнија је тежња да се путем смотре одељењских заједница на нивоу разреда, а потом смотра разреда на нивоу Школе, обухвате све врсте делатности пионира унутар Школе.

Полазна основа у избору садржаја је настојање Одред да Играма задовољи радозналост деце и њихове природне потребе за сопственим креацијама, играма.

Ангажованост ученика на овим пољима тежи ће целе године; до јануара на нивоу школе, у марту и априлу на нивоу школских центара а у мају на општинској смотри свих школа. На нивоу центра школе наступају са репрезентацијом одреда Савеза пионира а на нивоу општине ствара се репрезентација центра (значи, из репрезентације школа учесника на смотри центра) која наступа у име свих школа које су вршиле смотру у центру.

Садржај наступа у културнообразовном животу пионира је следећи:

1. Песма одељења (разреда, школе),
2. КАД СИ СРЕЂАН — ПЕВАЈУ СВИ ЧЛАНОВИ САВЕЗА ПИОНИРА,

3. Рецитација, садржај посвећен НОП или изградњи земље,
4. ФОЛКЛОП — трајање 5 минута највише,
5. РИТМИЧНА ИГРА — на тему партизанских песама,
6. ПРЕДСТАВЉАЊЕ НАЈБОЉЕГ ПИОНИРА одељења (разреда, школе),
7. ДРАМСКЕ ИГРЕ — трајање до 5 минута,
8. ГРУПНА ПАРТИЗАНСКА ПЕСМА,
9. ЗАБАВНА ДЕЧЈА ПЕСМА, и
10. Инструменталистичко представљање (хармонија, свирала...).

Усвојен је и утврђен календар смотре на нивоу Школе.

Новембар: 1—15. Уз учешће свих представника одељења смотра ће обухватити забавне дечје песме и рецитације,

15—30. XI — смотра у садржају групних песама и ритмичких игара;

Децембар: од 1—15. — смотра песама одељења и инструменталног стваралаштва, а од 15—30. XII — смотра драмског и фолклорног стваралаштва.

У јануару, за родитеље, репрезентација Пионирског одреда има јавни наступ.

Вера СТАНКОВИЋ, уч. VIII,
пионирски инструктор

Из нашег краја

На месту где се стварала историја

Једно поподне била сам са родитељима на излету, на Кадињачи.

Дан је био веома леп. После ушине ја сам пошла у оближњу шетњу. Занесена лепотом природе, нисам ни приметила да сам стигла до споменика палих бораца. Села сам на траву да предахнем. Панљиво сам посматрала споменик. Израђен је од белог камена. У њему је урезана плоча и на њој написано неколико лепих стихова. Желела сам да сазнам нешто о њему, али никог није било у близини. Један човек средњег раста, храмајући, приђе ми и рече: „Ја сам Радоје. Твоји родитељи су ме замолили да ти кажем, да мораш одмах да се вратиш натраг“. „Хвала Вам! Али пре нело што одем, хтела бих нешто да Вас упитам. Да ли би знали нешто више да ми испричате о борби које се догађала овде на Кадињачи, 29. XI 1941. год.“

Насмешио се и одговорио: „Ја сам један од преживелих

бораца. Испричаћу ти нешто о тој борби.“

Раднички батаљон добио је задатак да што дужне задржи Немце да би се наше снаге, Врховни штаб, жене и деца повули.

Зора је. Језа нас подигла од зиме. Подне се приближава, а борба не престаје. Било нас је 180, а све нас је мање. Један метак односи један живот. непријатељ наваљује.

Ту су пали моји најбољи другови. И данас се сећам те крви тог лома, Немаца... То ми је остало у дубоком сећању!“

Поворио је сасвим тихо. Ову последњу реченицу изговорио је гласно. Дрхтао је. Из очију су му текле крупне сузе. Јецно је као дете. Одједном се тргнуо, као да се сетио да не сме плакати. Устао је и рекао да мора да иде. Брзим кораком се упутио и убрзо нестао из вида.

Дуго сам размишљала о његовим речима и држању. Било ми га јз жао.

Он је преживео једну трагедију која се не заборавља и која доживотно, у дубину срца остаје у сећању. Можда он

воли да је данас у друштву својих другова, да заједно причају и проводе слободне часове времена. Међутим, уместо тога он једино може да по-

сети споменик палих бораца, међу којима су и његови другови. Осећала сам неку велину љубав према тим борцима — јунацима.

У једном тренутку учинило ми се као кроз маглу видим цео раднички батаљон са командантом Душаном Јерковићем на челу. Хтела сам да им потрчим у сусрет, али сам се сетила да је то само машта.

Толико сам се била занела мислима, да сам и заборавила да морам поћи, јер ће се родитељи бринути за мене. На пола пута сам застала и окренула се да још једном видим тај величанствен споменик: Чинили ми се да сво дрвеће савија гране према њему и тихо шапуће: „Нена сачувају овај споменик! Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући им цену по коју су је њихови очеви откупили“.

Милетић Данијела, VI/3

Ц Р В Е Н И

»ЦРВЕНА ЗЕМЉА«

Зли људи

Октобар — то је месец нада се ненад гинуло. То је месец крви и жена завијених у црно.

14. октобар 1941. године, извршено је масовно стрељање шест хиљада невиних родољуба наше земље у Краљево. Успомена на то је само историја. Али у част тим родољубима, у Краљево се гради спомен парк при чијој се изградњи проналазе наслаге црвене земље. То је земља натопљена невином крвљу која вечито остаје у сећању. Није то измишљотина, већ читава истина према којој је филм снимљен. Филм — „Црвена земља“.

Познати редитељи и глумци дошли су овде да нас подсети на те страшне дане. Они посвећују пажњу црвеној од крви земљи и незаборавној историји, они су оличење ненадашње стварности. Уживели су се у своје улоге и дочарали нам, ако не у потпуности онда у суштини, стрељање и нељудско понашање немачких официра.

Дон гледам тај филм, замишљам себе као девојчицу која пуби сестру, брата, оца, деда, ујана, стрица. Вреле сузе клизе ми полано из очију. Моје бледо, замишљено и тужно лице, окренуто биоскопском

платну, напето посматра шта се догађа у филму. Приказују стрељање. Кроз тело ми подилази нека чудна језа и страх, са неописивим осећањима. Мислила сам да нико не зна шта се збивало тих дана, осим оних коју су то доживели и преживели. Али „Црвена земља“?

Да, „Црвена земља“ — филм туге и плача, филм немилосрдности заједно са преживелима молу нам дочарати те бесмислене, злосутне и унасне дане незаборавног октобра 1941. године.

Милетић Данијела VI/3

14. ОКТОБАР

Пре тридесет и четири лета
престала је многим младост да цвета.

Престало је сунце многим да сија
јер га уједе фашистичка змија.

Тога дана Краљево је црно завијено.

Краљево се није дало, и ако су
мрачне силе пола града истребиле.

Погинуше шест хиљада Словенаца и Срба —
погинуше шест хиљада родољуба.

Полумирац Милена IV/2

Зли људи, зашто
будите у црном
мрком и жутом
човеку на срцу
љуту гују која
мирно спава.

Зашто правите фабрике
оружја уместо фабрике
бонбона?

Због чега човек мора
да стрепи што није
соја више класе?

Да знате ми смо сви
млади и ми ћемо
све променити
и нећемо дозволити
да се млада крв лије.

Ми ћемо створити нови пут
да црна, жута и бела деца
буду наша браћа мила.
Сви људи зли знајте
им не желимо рат.

Лешевећ Љиљана VII/1

Стајала сам пред њеним спомеником

Ветрић је полако њихао гра-не дрвећа. Небо је било мирно и сиво. Тог јесењег дана нашла сам се у парку нашег завичајног музеја. Чинило ми се да ће сваног часа пасти ниша. Зато сам пожурила да обиђем спомен — бисту народног хероја. Олге Јовичић — Рите, која се налази у свом парку. Када сам дошла до бисте, гледала су ме две мила, бистра, крупна она, као да су ми нешто хтела рећи. Одједном ме обузеше мисли о тој храброј девојци и у себи рекох:

„О, јуначе! Ти ниси доченала слободу за коју си се храбро борила. Али, ниси заборављена! О теби круже легенде у домовини и ван ње. Непријатељ је са страхом изговарао твоје име „партизан“. Ја га

Бескрајно велики булевари, пространи, паркови и тргови, велика житна поља и плодне равнице мога завичаја изникли су из крви, из крви проливане за наше сутра, за нашу слободу.

Октобар 1941. године, бојишта бескрајно велика, безброј жртава, огромна крвава ратишта. Црна застава подигнута је на многим кућама, остало је много уцвельених мајки без синова, много напуштених домова и празних згаришта. Сви су они тог октобра рано кренули раме уз уаме с песмом на уснама и осмехом на лицу, тврдим осмехом сељана који су желели да им се освете што ће њихови синови остати без очева, њихове жене без главе у кући. Сложно раме уз раме, дед и унук, отац и син. Храбро. И само хробрo без колебања и исход је јасан, слобода, са чврстом вером у себе и бољом надом за боље сутра.

Просути су животи на свакој стопи ове земље, на сваком камену. Гледао је отац сина на издисају, мучили су заједно мајку и кћер. Умрли су

наша браћа и сестре не штедећи себе ни у једном тренутку. Нису имали времена рећи „ЗБОГОМ“. Нису или то нису хтели. Стајали су достојанствено до краја. Умирили су храбро.

Свака травка нашег слободног завичаја и ове мале земље Балкана израсла је из крви јунака који су за њу умирили увек над је то затребало.

Пало је 6.000 родољуба, 6.000 невиних живота. Много уништених фабрика, рудника и плодних њива. На том херојском месту постоји само спомен, постоји знак непобедивости нашег народа, знак њихове вере и будућности и лепше сутра.

Опет је данас октобар, 30 година слободе. Стојим испред овог споменика. Данас моји другови и ја, деца рођена после револуције, гласно поручу-

јемо сваком непожељном путнику који буде решио да пренорачи границе наше слободе — поручујемо му да ми, деца рођена после револуције, чувамо оно што је наше и да у нама тече та иста слободарска крв наших очева, дедова и прадедова и да никада никоме нећемо дати оно што је из наше крви изникло и оно што припада само нама.

Поносна сам што носим напу са црвеном петокраком, у себи живот и љубав што ми је око врата црвена марама од жеље за слободом пре 30 година изаткана. Поносна сам што живим у овом граду где је из крви за слободу, слобода увек ницала, на ову црвену земљу. Поносна на нашу слободу.

Круљ Љиља 6/3

ПРЕД СПОМЕНИКОМ ПАЛИМ ЋАЦИМА

Припадам срећном добу, срећним генерацијама, које живе у слободи у изобиљу, захваљујући нашим храбрим пре-

убије? Да ли је руна убице задржала пре него што је повукла ороз? Да ли се сетио свог детета? Да ли се сетио

О К Т О Б А Р

изговарам данас са много поноса и љубави.

Твоје детињство било је тешко, а у најлепшим годинама си погинула. Уместо веселе дечје песме слушала си звенет орунја које је сејало смрт и пренинуло нит твога живота. Зато ја данас осећам велику захвалност према теби и свим палим борцима. Никада не могу заборавити ваше жртве, надчовечанску храброст која крси нашу историју“.

Марија Милановић VI/2

цима, који су не штедећи свој живот и своју младост пали за наше добро. Рођена сам да будем срећна, да имам безбрижно детињство захваљујући њима. И зато се не мало поносно осећам над стојим пред неким спомен-обележјем.

Речи су мале да се опише све оно што сваки човек осећа када се налази пред неким спомен-обележјем. Видела сам јуно споменик-обележја у нашој земљи. Сви они су на мене оставили дубоки утисак. Ипак, највише ме је дирнуо споменик палим ыацима у Крапујевцу. Стојим испред њега и гледам га са тугом у срцу и поносом у себи. Са њега ме гледају онамењена лица дечана која више нинада неће бити срећна. Гледам их и не могу да верујем да су људи могли да се претворе у звери. Над се сетим дечана у кратким панталонама, у чијим је очима живот био и леп, те мисли наводе ме на питање: да ли је окупатор стварно могао да их

да је и он отац и да има децу попут ових што им одузима живот?

Онамењена дечија лица гледају негде у даљине оном које се не миче, оком које је мртво.

Не могу да скинем поглед са овог сведочанства окрутности и зверства фашиста.

Јанковљевић Лидија V/1

ВРТ ЗЛА

О да нема ових вртова где људи боду оштрим ножевима своје пријатеље и непријатеље где сунце црно постоји метком окрвављено. Како би било лепо живети у свету.

Мијатовић Гоца, VII/1

СВА ДЕЦА СВЕТА ЖЕЛЕ МИР

Други октобар је светски Дан мира. Празник коме се највише радују деца; сва деца: бела, црна и свих других боја на свету. Рат одвоји од куће тату, често заувек. Одвоји поненад и маму, а од страшних бомби и рушевина често страдају баке и дене, нуце, маце, лутке . . . Страшан је рат, јер

страшно је сваком детету да остане само.

Зато ова деца света поручују одраслима: »Немојте се тући! Нас сте увек саветовали да се не тучемо, мада су наши разбијени носеви мање опасни од ваших бамби. Мислите на нас! Ми нећемо рат!“

Здравновић Марина

Републици

Ближи се празник
свима нам је мио
сваки мали ђак и радник
биће ведар, насмејан и чо.

Дан наше Републике
празник није мали,
за њега су многи
своје животе дали.

Живот су дали и пионери
Павле, Бранко, Иванка и Раде
јер су жарко желели
да својој земљи бољи живот граде.

Гордана Танкосић III/2

КРАЉЕВАЧКИ ПИОНИРИ У ПОЉСКОЈ

Вина... Галама... последњи поздрави... Аутобус полази. Сузе нам се сливају низ образе. Велики и јако је то осећање љубави према родитељима, браћи, сестрама. Ипак сви смо ми у том тренутку желели да видимо загонетну земљу Пољску, њене плаве, вијугаве реке и зелене, валовите равнице. То је било прво наше осећање, док смо се возећи остављали за собом мали град на ушћу хучног Ибра и велине, златне Мораве. Пут је неумитно текао и као кроз неки лани сан све је зажагорило и две реке деце слиле су се у једну На брзину већ се пишу адресе. Примети се и по која слина. Није важно што се нема времена да се напише име на фотографији — лик се памти. Сирена одјену. Стотичану руку лепршају...

Прелазимо границу. Мало је чудан осећај који се у нама тада јавио. Одлазимо из наше земље, а улазимо у једну нову, али не непознату. Она је позната из књига, из школских кљупа. Ипак, оно што се доживи тада, оно што се види, није исто, разликује се.

Равнице... Свуда равнице засејане пшеницом, чији се класови таласају на нејаким јунском поветарцу.

Будимпешта. Лепота нас очарава. Улазећи у хотел: „Хунгарија еттерем“, дах нам се одузима, стајемо неми од чуђења. Мермерне статуе људи и животиња са позлаћеним ивицама. Лампиони и свеће дочаравају нам изглед овог амбијента. Та светлост раскоши некадашњих царева, те високе таванице наслинане слимама; то је права бајна.

Пут настављамо даље. Киша, тмурни, сиви облаци нас у стопу прате. Као на крилима ветра доспевамо у Јарантов, то дивно место у загрљају борове, зелене шуме и малог плавог језера, у коме смо провели петнаест незаборавних дана, међу гостопримљивим, љубазним и пажљивим домаћинима.

Тек сада долазимо до сазнања да границе међу људима не постоје, да се сва срца могу стопити у једно велико, људско срце. Увек кад бисмо посматрали нашу и пољску заставу, подигнуту високо на јарболу, осећали смо неко узвишено осећање. То осећање нас је обузимало читавим својим чаром и цело тело се тресло, груди се надимале при певању химни. Сви ми и Пољаци и Југословени, стопили смо се у једно, постали једна душа, једно биће.

Нестало је оне сете. Наиме нису били потребни језици. Ми смо се повезали нечим невидљивим што само деца могу. Наше душе су се испуниле љубављу, другарством, срећом, радошћу.

II

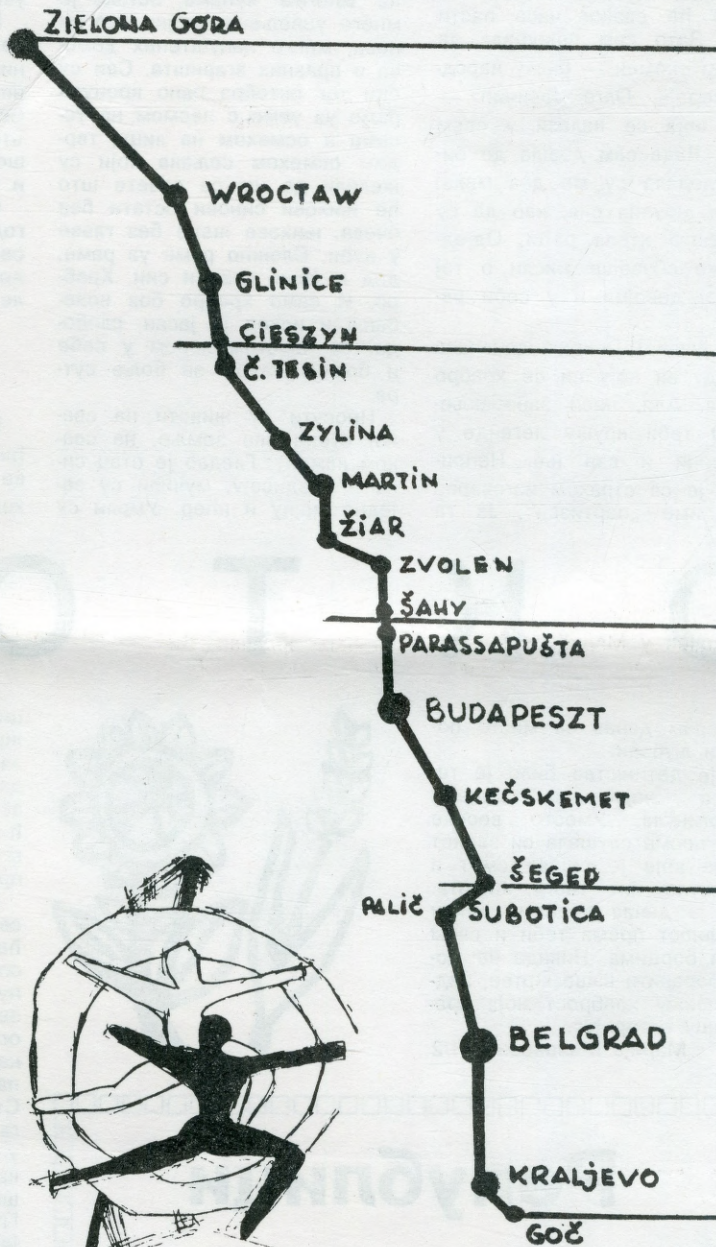
„Кад би сви људи на свету
баш као сва деца на свету...“

Лопта је снакутала од ноге до ноге, од руке до руке. Чак је и сунце чуло наш жагор и извирило из тамних облана. Оно пали жељу за купањем. Ту је језеро, скривено у шуми. Оно њега трска и жути, као брашно ситан песак. Зраци се изазивачки играју језерском површином. Не излазимо из воде. Што смо више у њој, она нас све више мами, све је дивнија, топлија. Сви смо весели, а време неприметно тече.

Дошао је и 4. јул, Дан борца. Приређујемо логорску ватру. Уз црвени пламен ватре, и тиху пуцкетања, слушајући пољске и певајући наше партизанске песме, сетили смо се оних дугих ноћи које су партизани, ти храбри људи, провели борећи се за слободу, за наше срећно, безбрижно детињство, за све ове наше песме, у којима славимо те дивове слободе. Осећали смо тугу, али уједно и радост, јер данас нада живимо у слободи можемо развијати оно, тако цењено и драго пријатељство народа целог света. Играло се козарачко коло, певало дуго у ноћ. Када су звезде засветлуцале, из неба излетио дугачак, сребрн срп месеца и обасјао својом сребрном светлошћу малу пољану, разишли смо се. Још дуго су нам се у глави врзале мисли о пријатељству, љубави, о свему што је племенито.

Сунце је и осталих дана наставило да ујутру извирује, и увече се уз дугине боје, које су се преламале на небу, опрашта. Недалеко од језера, налазио се логор (бивак). Смештен у младој боровој шуми делује санјиво и поспанно. Упућујемо се на њему. У средини логора бреза, на њој нацртана индијанска маска. Нешто даље, сложене су маховине и шишарке. То нас очарава. Поново песма уз гитару, игра, смех.

Сада се добро познајемо. И сама помисао на расванан, растуњује нас. Али, време тече, тече, тече... Желимо да га зауставимо, молимо га да стане, али нас оно не слуша, не прима наше молбе. Као из неког забаченог прикрајка, последњи дан се извлачи и смеје се грохотним смехом. Морам да се помиримо са стварношћу. Срце не жели да се стегне, већ пушта дуге потоке суза. Уз јецање, опраштамо се од ових драгих пријатеља, који су нам постепено, временом прирасли за срце. Присећамо се свих оних лепих догађаја и суза

се саме котрљају низ лице. На крају полазимо. Машемо. Поздрављамо их.

Утисци, успомене, даље нас носе. Указа нам се Аушвиц, то свето место које представља најсветлији доказ прошлости, место на коме су вршили зверска убијања људи без имало правог, људског срца. Тоне носе, стакла од наочара, ципела, одеће, дрвених руку и ногу, налазе се испод застанљених просторија. И као да још увек одзвања тешки бат уморних ногу, као да се још увек чује вапај осуђених на тиху смрт, рафали злочинарских митраџеза. И свуда још увек двореда бодљикава жица и дебео зид. И осматрачнице са рефлекторима. „Град авети“, рече неко. А на само двадесет метара од крематоријума парк, цвеће... Ту је живео командант логора са породицом. Каква сарказам. Више

(Наставак на 7. стр.)

Краљевачки пионири у Пољској

(Наставан са 6 стране)

Никадасвет не би смео да дозволи да се немо поигра са толиким људским животима. А колико је оваквих патњи било широм Европе!?

И док тужне успомене полако бледе, пред нама заблиста свом својом величином и лепотом град Краков, кроз кога је вијугала Висла. Високи торњеви, катедрале, стари градови засенише нам очи. Шта пре видети? Шта пре сазнати о њима? Да ли о старом граду који се налази на брду Вавелу који доминира Краковом, а огледа се у језеру у коме је живео злоћудни змај, да ли о краљевској катедрали која блистајући нам говори о раскоши времена у коме је настала и у којој су оставили трагове многи краљеви, да ли о звонари коју краси тешко Зигмундово звоно тешко осамнаест тона, да ли о згради универзитета у којој је и наш нобеловац Иво Андрић студирао, или о...?

Повратан тужан и радостан. Тужан због растанка са новим драгим пријатељима, радостан због поновног сусрета са својим ближњим. И опет сузе радоснице. Из десетине грла оте се песма:

„Ој Мораво, моје село равно...“

Емилија Вуносављевић, уч. VII.

МОЈИ ДРУГОВИ ИЗ ЧЕПИНА

У далеком Чепину близу Осијена, живе моја два друга. Упо знао сам их недавно када су дошли да посете нашу школу и гробље стрељаних ђака у Крагујевцу.

Наша школа одавно гаји пријатељске односе са школом у Чепину. Краљево и његову околину, а после одлазе да посете гробље стрељаних ђака у Крагујевцу.

Ову посету узвраћају наши ученици сваког пролећа када одлазе на екскурзију, тада свраћају у Чепин и упознају се са знаменитостима Осијена и око лине.

И ове године у нашу школу 20. октобра дошла је из Чипина група од четрдесет и пет дечака и девојчица са три наставника да посете наш град.

Ми смо се у школи договорили да свако прими по неког на преноћиште. И ја сам зажелио

да примим два друга, да стекнем пријатеље из друге републике. Моји гости су били Перо Ченгић и Миодраг Мишковић, ученици осмог разреда. Оба су добри дечаци и примерни ученици. Са њима сам се лепо упо знао и спријатељио, причали смо о животу и раду у школи. Они су мени причали о Осијену и Чепину, а ја њима о Краљеву Предвече сам их одвео у град и показао им знаменитости Краљева: Споменик победе и отпора, заједно гледали филм »Црвена земља« најсветлији документ о тешкој прошлости Краљева.

Сутрадан су моји другови морали кренути. На растанку смо се договорили да ћемо се дописивати, посећивати и учврстити наше пријатељство.

Мишко Вучетић

УТИСЦИ: СА ЕКСКУРЗИЈЕ КОЛЕКТИВА НАШЕ ШКОЛЕ

Схватајући да се Земља највише воли — која се упозна, Наставничко веће организовало је за колектив четвородневну екскурзију. 27. јуна на пут је кренуло 40 чланова нашег колектива. Аутобус „Аутотранспорта“ обогатен шалом, песмом и разговором, јурио је нашем циљу — Марибору.

Дочек у Марибору био је више него срдчан. Директор Школе „Драго Кобал“, са којом смо се побратимили, сачекао нас је испред Марибора како не би лутали. Нове шале, вицееви, љубљење означили су наш сусрет. Пут се вратио наставио до просторија Школе где су нас веома срдечно и топло, као старе знанце, примили наши побратими.

После одмора код наших пријатеља, сутрадан 28. јуна, заједно са њима кренули смо на излет по Корушкој. Циљ излета био је обилазак словеначке гимназије у Целовцу, као и разгледање Корушне.

Корушка — област у којој живи у великом броју наш живаљ, Корушки Словенци и Градишћански Хрвати, као национална мањина у саставу Аустрије. Корушка област која се до 1918. налазила у саставу Аустроугарске, после распада исте, није се прикључила матици, него је остала у саставу Аустрије. Наиме, после I светског рата у Корушкој је спроведен плебисцит који је због неспособности великокрпске буржоазије испао на штету живља. Ова неправда није исправљена ни после II светског рата из разлога што нова Социјалистичка Југославија није била по укусу буржоаских држава Западне Европе.

Пут преко Корушке био је занимљив, а сусрет са професорима и наставницима словеначке гимназије у Целовцу више него срдчан. Кад човек погледа колика је чежња тих људи за домовином, осећа се још више поносним што живи у слободној социјалистичкој Југославији.

После разгледања школе и упознавања са условима живота и рада наших људи и разгледања самог града, кренули смо у обилазак места где су се усталичавале карантенске војводе на Господетском пољу. Најзад, крећемо за Марибор. Прелазак границе унео је ново расположење међу нама. Земља и предели са наше стране изгледали су нам много лепши од оних са друге стране границе.

СТИЖЕМО У МАРИБОР. Одлазимо код наших пријатеља да би се опет навече окупили на другарско вече приређено у нашу част. Са пријатељима време много брже пролази него обично. Вече испуњено песмом, музиком и шалом неосетно измиче. Осећамо да смо са људима са којима смо веома блиски и зато време просто као да лети. Дубоко у ноћ нико не помишља на растанак иако нас следећег јутра оченује наставак путовања.

На Плитвичким језерима

29. јуна, окупљени оно аутобуса, никако да кренемо. Волели би да будемо још заједно, још по нешто једни другима да кажемо. Ипак, крећемо испраћени дугим махањем наших пријатеља и једним довиђења идућег јуна у Краљеву.

Следећа станица на нашем путу је Кумровец — разгледање родне куће нашег вољеног Тита и Спомен дома омладине, једног величанственог здања наше архитектуре. Спомен-дом омладине, стедиште младих из целе Југославије, оставља заиста импозантан утисак на посетиоце.

Настављамо пут који нас води у обилазак Плитвичких језера. Не могу се отети утиску разгледајући лепоте које је природа подарила да човек што више позатаје своју земљу, више је воли, више је поносан на њу и увиђа да је она још лепша него што је он замишљао.

Долазимо у Јајце — град где се 1943. године одржало историјско Друго заседање АВНОЈ-а, на коме су ударени темељи нове социјалистичке заједнице, у којој чврсто повезани братством и јединством, инованом у револуцији, живе равноправно сви народи и народности.

Травник — градић у коме смо предахнули. Пијући босанску нафу, сећамо се нашег нобеловца Иве Андрића и његове „Травничке хронике“.

(Наставан на 8. страни)

ДЕЦА, НА СВОЈИМ КРИЛИМА ШИРЕ БРАТСТВО И ЈЕДИНСТВО

Освануо је понедељан. Сви смо знали да примамо госте из Чепина, па нам је свани минут био као једна вечност. Почело је неко дошаптавање. Радосна вест се брзо проширила. Дошли су гости из Чипина. Сви смо били нестрпљиви. У холу проломио се глас директора на ше школе: »Хајде, молим један аплауз«. Послушне руке заплеснале су, а онда почела се полако да улазе у хол насмејани и ведрог лица. Почело је упознавање. Свако је за себе изабрао друга или другарицу. Те тренутне није лако заборавити. И ми и они били смо нестрпљиви да пођемо нашим кућама. Прво су измењана мишљења о школи, а затим су сви кренули на ручак у продужени боравак. Када су сви ручали, пошли смо кућама да оставимо ствари. Игранна, коју је наша школа приредила, још више их је развеселила. »Било је заиста дивно«, чуле су се речи хвале гостују. У биоскопу се приказивао филм »Црвена земља«. Таскање о игранци и свачему било је на путу на биоскопу. Нестрпљиво смо очекивали почетак. Представа је почела. Уплашене очи гледале су у сваки стравичан приказ који је изазвао зебњу и страх. Филм се најзад завршио. Причали смо о њему све док смо стигли кући. Свануло је. Нико није желео да се раста ви од свог пријатеља. Тужно је било свима нама да се растане. Аутобус је кренуо, а ми смо још стајали онде и гледали у црну мрљу у даљини. Погнутих глава кренули смо свако својој кући. По који пут би се окренули, али више ни аутобуса, ни црне мрље није било.

Минић Јованна VI/2

ЕКСКУРЗИЈА

Освануо је леп сунчан дан. Испред моје куће чује се галама деце. Сви носе пуне торбе хране. Ишла сам из куће и отишла пред школу. Тамо је било још много другова и другарица.

Наједном се зачула бука аутобуса. Ушли смо у аутобус. Сапутници су нам били ученици IV/1.

Пут је био дуг. Водио нас је долином Мораве. Успут смо певали и играли разне игре.

Након дунег пута стигли смо у Горњи Милановац, у новинско издавачком предузећу »Дечијих новина«. Тамо смо добили пакетиће са стриповима. Једна девојка нам је испричала историју НИП-а.

Горњи Милановац је леп град. Има много споменика. Ми смо обишли Брдо мира и видели споменик на њему. Затим смо наставили пут на Опленцу. Успут је већина спавала.

Пред нама се узалозало једно брдашце које је као канав вулкан избијало из опленачних винограда. То је Опленцац.

Сишли смо из аутобуса. Разгледали смо опленачку цркву, бисер српске културе. То је нешто најлепше што сам до сада видела.

Не зна се да ли су лепше фреспке, које се преливају у хиљаде боја или лустер у облику преврнуте круне, који представља пропаст српске државе. Не зна се да ли су лепше фреспке које представљају српске манастире или гробнице српских владара.

Често сам размишљала да ли је ово што гледам сан или јава. Оно што сам видела може само да се сања, или можда доживи.

Пут нас је даље водио у Крагујевац. Посетили смо Шумарице где смо видели споменик хиљадама стрељаних, споменик чувеном V/3. Споменик ђацима који погинуше за време рата ни криви ни дужни. Немци их изведоше из школских лупа и стрелаше невинне.

Срећни и весели са пуно утисака и нових сазнања вратили смо се кући.

Иванка Радичевић IV/2

ДОМОВИНО МАЈКО НАША

Колико на свету има мајки? Са смејим, зеленим и плавим очима, у којима се за нас огледа читав свет, дубина свих она на, језера и бистрих потока. Али за нас постоји заједничка мајка домовина. Сви ми растемо под свиленим плаштом плавог неба, у колевци високих планина, под звездом слободе. Нигде није тако топло као у родном крају, јер родна груда најлепша је постеља.

Ниједна горска вила није тако лепа као домовина. Ниједне очи нису тако чарне и тајанствене као очи домовине. Њена оде

ПРИПРЕМА СЕ СВЕЧАН ПРИЈЕМ ПРВАКА У САВЕЗ ПИОНИРА

У нашем Одреду припрема се свечан пријем првака у Савез пионира. За 28. новембар заказан је Збор Одред. У припремљеном плану зацртан је следећи садржај Збора:

1. Песма Пионирског одреда,
2. Пионирски поздрав, »За домовину С Титом — НАПРЕД!«
3. Поздравни говор пионирима — директор Школе, Урош Анђелковић,
4. ПИОНИРСКА ЗАКЛЕТВА — прваци,
5. Подела пионирских знамења пионирима првацима,
6. ДЕСЕТ НАЈЛЕПШИХ РЕЧИ (НОВЕМБАР, СЛОБОДА, ЈУГОСЛАВИЈА, ПИОНИР, ПРВАЦИ, СУНЦЕ, РЕПУБЛИКА, МАЈ, ТИТО, ПЕСМА...) СВИ ПЕВАЈУ »НАД СИ СРЕТАН.«
7. ПИОНИРСКИ ПОЗДРАВ ИЗ СРЦА ПРВАЦИМА...
8. ЗАВРШЕТАК ЗБОРА и почетак ПРИРЕДБЕ ЗА ПИОНИРЕ коју припрема Интересни колектив пионира за КУЛТУРНОЗАБАВНИ ЖИВОТ.

Снежана Дубовац, ученица
члан Литерарне синџије

ћа је зелено лишће, цветне пољане, венци у коси, брзе реке, сребрни пас, а власи носе свани клас. Све сан она милује зрацима сунца и пружа нам, понри вач ведрога неба, постељу јастук, на земљи и камену. Али ми нећемо остати на земљи и камену. Изградићемо облакодере и фабрике, пошумити голети и створити баште пуне птичица и цвећа, и сваки вртар ће јој плести уветни венац, и свани сељак ће јој подарити златну косу.

Па домовино, мајко наша не заборави да и мене помилујеш, да и меине положиш у зелени скуп зелених шума, да утонем у најслабији сан, сан у коме ћу сањати о теби и твојој слободи.

Јосифљевић Зоран VII/2

Са екскурзије колектива

(Наставан са 7. стране)

30. јуна обилазимо величанствено вреело Босне, а затим преко Илиће стижемо у Сарајево. Обилазећи музеј Гаврила Принципа преносимо се у оно време када су припадници организације »Млада Босна« жртвујући своје животе морали да скрећу пажњу на себе и да докажу целом свету да Аустроугарској није ту место. У дивном Сарајеву обилазимо старо здање Градску већницу, Башчаршију и сам град.

После ручка крећемо у Краљево. На путу се задржавамо у Вишеграду. Разгледајући ћуприју на Дрини, коју је саградио Мехмед-Паша Соколовић, пореклом Србин, преносимо се у оно време када је и овај мост био једина веза између Србије и Босне.

Истог дана увече стижемо у Краљево пуни лепих утисака и нових сазнања о лепотама наше земље.

Лопчић Владета, наставник

Испраћај из Марибора

МЛАДЕ ЛИТЕРАТЕ...

Детињство моје мајке

*Јесте онда била мала,
али шта је то рат
и она је знала.*

*Хтела је да буде срећна
као и свако дете,
хтела је да види слободан залазак сунца,
и птице када на југ лете.*

*Хтела је да види младо чобанче,
како у слободи напаса
своја бела стада, док се око њега
трава радосно таласа.*

*Хтела је да види слободан леп кондора,
хтела је да види многа лица весела.
Али суров орао,
под именом рат,
није јој дао да види све то,
да буде срећна бар један дан.*

Јаковљевић Лидија V/1

ДОЖИВЕЛА САМ НЕПОГОДУ

Много пута грмљавина, севање муње, велина ниша и бена олуја узбудили су ме и изазвали у мени велики страх. Иако су то уобичајене природне појаве оправдано изазивају страх, јер могу бити штетне па чак и опасне.

Тога дана безбрижно сам се брчкала у плићану и нисам ни помишљала шта ће се догодити у следећих неколико тренутака. Ишла сам из воде и видела да облаци постају тмурни и немирни, али нисам обраћала пажњу. Безбрижно сам почела да правим нулу у пену. Одједном поче да дува ветар, слабрији па све јачи и јачи. Дувао је чудновато, час с једне, час с друге стране. Већ је дувала јака бура и ја се повуоко под шатор. Тек што седох, уз хладан ветар, поче да пада и крупна ниша. Пљусак поче. Ни грмљавина и муње не изосташе. Узнемирено су журили по томноплавом небу. Седела сам уплашена и посматрала бесне, пенушаве таласе који су упорно и достојанствено ударали у оближњу поноситу стену. Нисам ни помишљала да онако мирно и топло море, које ме је дочекано,

може да замени ова језива слика. Бесни и црни пенушави морски таласи рушили би све што им се нашло на путу. Иако је било тек подне скоро се смрачило. Облаци тмурни и бескрајни спустили су се ниско. Од оно мало сувог песна што је остало ветар је стварао димне завесе. Размишљала сам да ли је могуће да сам пре неколико тренутака била у мирном мору и нупала се, а да је за толико кратко време море постало пенушаво и несташно. Муње су севале. Грмело је. Тама која је наступила понајнемад је била пренинута бљеском муње. Ниша је постала слабија, а ни грмљавина није се више чула. Ниша је још мало слабо падала, а убрзо престала. Све се смирило. Ишла сам да прошетам.

Све је било пусто. Неколико борова поред пешчане обале остали су без својих грана. Моје незавршене нуле више није било. Поред мирног мора налазила се глатка површина мокрог песна. Шетајући се пустом обалом присећала сам се на протекле тренутке.

Тошић Славица VI/3

ДОЖИВЉАЈ ИЗ ДЕТИЊСТВА

Пре поласка у школу ишла сам у обданиште. Био је то нови свет за мене. Лепо сам се играла са децом и била сам весела. Касније видевши да и друга деца плачу и ја сам плакала.

Чудно, ја нисам плакала када су ме родитељи остављали, већ када су требали да дођу по мене. Не знам зашто, али ја сам плакала. Када бих видела да друга деца одлазе мене би то „заболело“ и ја сам се све више гушила у сузама. Тек када бих на вратима угледала мио лик мајке скакала бих са столице и трчала њој у загрљај. Престајала сам да плачем и сва сретна поздрављала васпитачицу. И тако из дана у дан, док нисам приметила да једна васпитачица стално виче на мене. Због тога сам је омрзла. Нисам волела да је видим и увек бих је мрзовољно поздрављала, а на улици мама је морала да се јавља уместо мене.

Трудила сам се да не плачем, јер то није доликовало једној доброј девојцици и на крају сам успела. Постала... сам „најбоље“ дете у обданишту. Из мене као да је ишчезла сва мржња коју сам осећала према њој. Заволела сам васпитачицу и увек је слушала. Васпитачица је такође била добра према мени.

Касније сам се стидела тог свог става. Нисам могла да поверујем да сам некада мр-

зела ту жену. Данас, када се сетим тога или када то неко помене некако се неугодно осећам иако је од тога прошло скоро девет година.

Пантић Светлана, VI/3

СЕЋАЊЕ НА ЛЕТО

Осетила сам лето даљинама, сећању, једном мору и нечијим очима. Коранула сам даље не сигурним корацима праћена једном сеном. И док ми је пред очима још горело једно вече уз море низ лице су клизиле сузе. Плакала сам због даљина које сам летос заволела, због додира нечије враголасте плаве носе, због лажног осмеха...

А растанак је најтежи, болан. Чујем музику сањиву и лепу, али тужну. Јека ју је донела из бледих и нејасних даљина. Слушајући је срца постају тишта, а природа удише нечујно и не спокојно. То је музика што доноси мисли за сунцем, и расијано вече, музика даљина.

Туга повезана с лепотом и нечује сузе, море у сновима, лик отет лету. »Неог сам једном волела, а до растанка је морало доћи«.

У соби је топло. Врти се стара плоча на грамофону, а једна гитара, један глас дозива лето. Сећања навиру и губе се с погледом у неповрат.

Лешевић Олга VIII/

МАЈКА

*Мајка је најлепши цвет у башти,
најлепша ружа што цвета,
она је ко птица у лету,
зато је воли свако дете на свету.*

*Мајчине очи су дивне,
осмех јој благ,
а њена љубав је топла и вечна
ко сунчев зрак.*

МАЈЧИНА ЉУБАВ

*Лепа је боја сињег мора,
лепа је рана пролећна зора,
ливада и дрво свако,
лепа је свирка веселе песме,
брегови, ливаде и улице,
али ништа није тако,
ништа милије и топлије,
ништа светлије, јаче и силније,
него што је љубав своје вољене МАЈКЕ.*

Вукадиновић Снежана VI/2

МОЈА ШКОЛА

Моја школа много је лепа,
с њом се поносим свакога дана.
Сваки сусрет нови са њом
радост је за мене бескрајна.

Ја много волим школу моју
из дна душе и од свег срца,
то је за мене највећи дар
што сам њена ученица.

Скоро ће 29. новембар,
радујем се много томе дану.
Срећан ти рођендан желим, школо,
све најлепше твоме рођендану.

Драгана Прибаковић II/2

ЈЕСЕН

Хладно јутро и маглу
доноси нам ветар,
и сваком ученику
поклони образу црвени
дар.

Природа спава
нагло је почела да жути,
својим голим гранама
промену доба слуги.

Од хладноће смрзава се
и усамљени дрен,
и из свег гласа виче:
„Дошла нам је позна
јесен“.

Пантовић Никодин, IV/2

МОЈА ШКОЛА

Лепа си школо моја,
као букет мајског цвета
као врх високе планине,
као дан омладине.

Лепа си, школо моја,
као птица раширених
крила
коју нико не сме
под облацима да дира.

Баци су у теби весели
као ластавице у лету
вредни су као пчеле
на мајском мирисном
цвету.

Дејан Радуловић VI/1

НОВА ГОДИНА

Дечаче, зашто си тужан,
да ли ти осећаш радост живота,
кажи нешто да ли је живот ружан,
да ли те туга у своје мреже смота.

Па ти се смејеш, видим ти лик среће,
да говорим све што је ружно одлази сада,
нова година је дошла и раширила руке веће,
да загрли наша срца млада.

Не тугуј, ђаче, не мисли на оцене сада,
запевајмо сложено песму о одласку туге,
не плачи, дечаче, јер си још млад,
све што ји невоља нека однесу ноћи дуге.

Упали фењер радости и песме,
Нова година, пуна неочекиваних ствари,
развесели оне чије су очи сетне,
додели срећу и дечаку који лута у тами.

Мимовић Вукица VI/4

ГЛЕДАЛА САМ ЗВЕЗДАНУ
НОЋИ И РАЂАЊЕ ДАНА

Једне ведре ноћи посматра-
ла сам звездано небо. Све зве-
зде су изгледале као сјајни
становници неба у ноћи. Све
су имале по један блештав фе-
њерчић у руци. Месец, као го-
рди цар ноћног неба, као сјај-
на звезда, као светли брош
сјаји и просипа млечнобелу
светлост. Све звезде изгле-
дају као дивни бисери разасу-
ти по тамном небу.

На западу блиста звезда Ве-
черњача у блештавом руку и
већ помало бледи и губи се са
видика. Затим као да и други
ноћни становници неба пола-
но бледе и нестају, јер знају
да ће их заменити зора. По-
мало свиће дан тако што сунце

као унарена црвена усна из-
вире иза гора. Обасјава све
дивним црвенкастим сјајем па
то изгледа тако чаробно и ле-
по као у дивној бајци или сну.
Тада још више Сунце излази
и буди спсане птичице које
одмах запевају свој уобичаје-
ни, милопојни јутарњи концерт.
Чак и оне спсане отворе сво-
је мале снене очице када Сун-
це блиставим зрацима продре
кроз прање у малена гнезда и
пробуди их. Цвете са росним,
нежним круницама замирише
као поздрав том славном жар-
ком Сунцу, извору живота.

Тада опет настаје дан.

Мирновић Зорица, VI/2

* * *

Зашто, зашто сте дошли?
зар вас је наша мајка послала
да нам зло чините,
ил су вас ветрови донели
ил можда случајно залутали
у нашу земљу.
Земљу мира и спокојства
земљу братства и јединства
земљу љубави и поноса.
Мрзим вас, одлазите
одлазите из моје земље
не остављајте ништа ваше
и не дирајте нас.
Јер ми смо тако добри
а према вама
који нас покушавају погазити
тако груби и зато
одлазите што пре.

Јанићијевић Рајка,

ДОЖИВЉАЈ НА РЕЦИ

Освануло је лепо јулско јут-
ро. Сунце се појавило иза да-
леког хоризонта и најавило леп,
сунчан дан. Пробудивши се вр-
ло рано упитао сам деда, који
је већ био устао, хоћемо ли да-
нас ићи у риболов. Деда се ма-
ло предомишљао, али је ипак
пристао, јер је знао, ако не при-
стане гњавићу га све док се
не преомисли. Док је деда
спремао мој и његов прибор за
пецање, ја сам отсканутао до
оближње куће, у којој је ста-
новао мој брат, Владан, да му
јавим ову пријатну вест. Утр-
чао сам у његову собу и јако
га подрмао. Он се љутито ок-
ренуо према мени и нервозно
ме упитао: »Шта ти је? Што ме
будиш овако рано?« Ја сам му
саопштио да идемо на пецање
и да пожури, ако мисли да иде
са нама. Тек што сам сисао са
терасе, он је излетео из куће,
у једној руци држећи штап и
удицу за пецање, а у другој
панталоне да му не би спале.

Када га је деда приметио
онаквог, само се насмејао и ре-
као му да се лепо обуче. Сав
сам се руменио од среће, јер
одавно нисам ишао са дедом
на пецање. Убрзо је све било
готово и ми смо кренули на ре-
ци Морави, све поснакујући.
Брзо смо одмицали. Стигавш до
рене први сам наместио мамац
и забацио. Док су ми малопре

минути споро одмицали, сада
су ишли превише брзо.

Одједном штап се затресао.
Ја сам притрчао, узео га и по-
чео замотавати жилицу. Борба
између мене и рибе није дуго
трајала. Риба се приближавала
обали. Сви смо је већ назира-
ли. И баш када сам је хтео из-
вући на обалу, она се откачила.
Разочарање је било велико. Ри-
бу нисам могао прежалити. Док
сам очајавао, деда се смешнао,
узео мој штап и поново забацио.

Кроз главу су ми летеле ми-
сли. Случајно погледах на штап
и приметих да се почео сави-
јати. Скочио сам, дохватио
штап и почео снажно вући на
обали и замотавати жилицу. Ка-
ко сам почео назирати рибу уз
обалу, узбуђење је расло. Била
је велика. Кроз главу су ми
пролетале својане мисли. Ни-
сам хтео да реснирам. Позвао
сам брата да придржи штап.
Пришао је, ухватио за штап и
почео снажно да вуче на оба-
лу. Без тренутна размишљања
скочио сам у плићак, где се на-
лазила риба. Ухватио сам је, ал'
ми се измигољила из руке. По-
ново сам се бацио и успео је
ухватити за шкрге. Подигао сам
је поносно. Била је велика и
тешка. Бацио сам је на обалу
Сав срећан, нисам ни помиш-
љао на то да сам испрљао пан-
талоне. **Здравновић Небојша**

МЛАДИ ПЕСНИЦИ

КРАЉЕВО

Краљево, тебе многе руке
граде
ти растеш од белог облачка
и најтоплијег сунчевог
зрачка.

Велики си, велики си сад
и најлепши шумадијски
град.

Дејан Радуловић VI/1

МАЈЧИНЕ РУКЕ

I

Док спавам и сањам,
дечје сне,
мајчине руке
нада мном бде.

II

Осећам нежност, топлину,
на бледом челу свом,
у очима плаветни сјај,
на уснама сунчев одсјај.

Дубовац Снежана VII

ХАЈД' У ШКОЛУ

Хајд' у школу, децо мала,
хајд' у школу сви —
Учићемо, писаћемо
најбољи смо ми.

С оловкама и књигама
у клупи смо ми,
Писаћемо брисаћемо
погрешне речи сви.

Четвртаци добри ђаци
уче придеве,
а прваци наследници
мало слово е.

Ето тако сви по мало
и крај године
с петицама у рукама
трчаћемо ми.

Јевтовић Раде

22. ДЕЦЕМБАР

22. децембар
весео је дан,
тада је наше
Армије рођендан.

Заставе вијоре
причају о боју,
воли и ти,
друже,
Армију своју.

Гајовић Зоран VII/1

З Е К А

У шумици зека плаче,
што снег пада све јаче и
јаче.

Ко ће зиму презимити?
Ко од псића главу скрити?
Зека плаче не зна шта ће,
а снег пада све јаче и јаче.

Лазаревић Сузана II/3

ВЕТАР

Кад се ветар јави,
шешири многи
нису више
на глави,
већ се одједном,
ко од шале,
шешир
уместо на глави
нађе на трави.

Бешевић Микица III/2

ЈЕСЕН

Јесен стиже,
мишке диже,
воћњацима
слатке плодове ниже.

Зави шуму целу
у сиви вео,
ја бих је зелену још
гледати хтео.

Птице су пошле
на пут дуг,
тамо далеко —
негде на југ.

Ускоро ће хладне —
ноћи, место
ласта врапци
ће нам доћи.

Сада нам је опет
дошла, за дуже време
она ће проћи, а
зима ће нам доћи.

Димић Србољуб, VI/2

НА СВЕТИЛИШТУ

Ове године, као и свих до
сада, у Спомен - парку у на-
шем граду, одржана је приго-
дна свечаност у славу и знан
вечног сећања на 6.000 родо-
љуба, који су дали све што су
могли за бољу данашњицу, за
наше безбрижно детињство у
слободи.

Непријатељ је био свиреп.
Желео је да народе разних на-
ционалности посвађа, обесхра-
бри и лако их поколеба. Али
није знао да су наши, и сви
други нароид, нада се боре
за слободу, непоколебљиви.
Они који се боре за оно што
желе и највише воле непобе-
диви су. Немоћна разјарена
звер није знала шта да чини,
нако да заплаши народ. А шта
би друго него да плашљиво
стрељају, људе везаних руку,
да показују да у себи немају
ни мало човечности, ни мало
људског достојанства, да жи-
ве и све чине као слепи робо-
ти, без срца, који живе по на-
ређењима другог. И стрељали
су без и мало људске хумано-
сти 6.000 људи који су знали
шта желе, шта воле и зашта
живе. Који су имали своје иде-
але.

Непријатељ је изабрао по-
грешан пут заплашивања наро-
да, народ је огорчен и као ра-
њени орао, иако рањен, ишао
даље, још јаче, још силније до
победе. И дошао је, дошао до
те толико вољене и жељене,
до велике, младе и лепе сло-
бодe.

Ми који уживамо и они ко-
ји ће уживати у њиховом по-
клону, ми који се упознајемо
са тим тешким данима само
преко страница крвљу исписа-
не историје чуваћемо слободу
и стално се сећати на све па-
ле другове, који су нам покло-
нили животе, слободу и себе.

ЦВРКУТ ПТИЦА

Кад је дошла зима
и нестало хране,
наста цвркут птица
с' оголеле гране.

И тако сироте
птице наше мале,
траже топли кутак
да не би скапале.

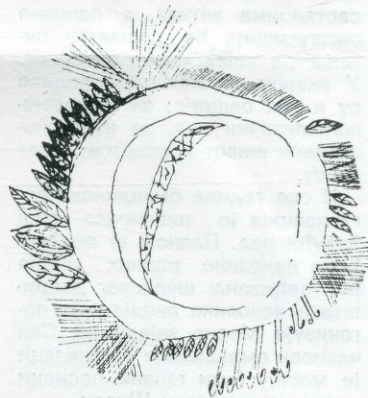
Долетеше птице
под кровове кућа —
да проведу зиму
до толог сванућа.

А кад прође зима
дођу топли дани,
одлетеће у шумице
наши мали укућани.

Јованчевић Властимир II/3

И овај октобар био је још је
дан букет јесењег цвећа на ху-
мки: Боре, Јанеза, Николе,
Ивана и других. Још један ре-
цитал срочен херојима Краље-
вачног октобра. У ушима гро-
могласно су ми одзвањале ре-
чи: смрт, слобода, човек, а у
мислима стварала слина тих
крвавих октобарских дана. Пу-
шчане цеви, мртви људи и цр-
вена земља. Тако замишљати
те црне дане. Шта ли су же-
лели ти људи? Да ли су раз-
мишљали, како би они посту-
пили да су на месту овог наро-
да? Да ли су они имали поро-
дицу и своје најдраге? То су
била питања која су ми се ше-
тала по мислима и тражила од-
говор, али одговор нисам на-
шла. Не, они нису људи, они
немају ништа. Они ништа не
воле, ни за чим не чезну. Заш-
то онда они живе? За рат, бо-
рбу, убијање недужних људи.
То ми је остало нејасно. Али
отишла сам са овог светог ме-
ста, уверена да се овако не-
што више неће поновити.

Тошић Славица VI-3

ЈЕСЕН

Тужно ми је погледати
после летњих лепих дана
опао је сваки листак
остала је пушта грана.

Однео их хладан ветар
што у позну јесен дува,
а ни чобан своје стадо
у пољима сад не чува.

Замрла је свака травка
убила је хладна слана
ни киша јој не помаже
која пада сваког дана.

И птице су напустиле
ту јесењу хладну климу
јер не смеју дочекати
ту ледену страшну климу.

Зечевић Зорица VII/4

ОМЛАДИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАШЕ ШКОЛЕ

У нашој Школи постоји много друштвених организација. Једна од најактивнијих је омладинска организација, која је у току прошле године бројала 121 члан, а и ове године има преко 100 чланова.

Омладинска организација је врло активна и редовно одржава омладинске састанке.

У првој половини октобра одржана је годишња скупштина. Као прво изабрано је председништво, а затим се разматрао рад омладинске организације.

При основној организацији је формирана добровољна омладинска радна бригада која је извела следеће радне акције: једну радну акцију у граду, на дан омладинских радних бригада, три акције у месној заједници на уређењу дворишта око Дома културе у Рибници, четири акције заједно са горанском радном бригадом, на пошумљавању западних падина Ћаве. Том приликом засађено је око 8000 садница, а изведено је више акција на уређењу школског дворишта и парковских површи на. Ови успеси омладинске организације треба да буду подстрек садашњим омладинцима за залагање у свом раду.

Омладинска организација је подељена на четири актива и сва питања ће се решавати на састанцима актива, а основне организације ће решавати питања од заједничког интереса. У оквиру организације радиле су и три секције: за идеолошко-политички рад, за културно-забавни живот и спортску делатност.

И ове године омладинска организација је планирала свој будући рад. Планом је предвиђено неколико радних акција на уређивању школског дворишта и неколико акција које организује Месна заједница. Сви чланови омладинске организације морају бити главни носиоци корисних акција у Школи.

Надамо се да ћемо ове године постићи још боље резултате, да ћемо верно извршити све постављене задатке и спровести их у дело.

Ту смо ми, наша воља, руководство и постављени задаци и зашто да ми не постигнемо још боље резултате од претходних омладинских организација.

Лешевић Олга, VIII/3
Маслар Љиљана, VIII/3

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

У нашој школи, поред многобројних секција које активно учествују у раду и животу школе, постоји и ликовна секција која броји 25 ученика. Секција ради према разрађеном плану и програму који предвиђа рад једаред у петнаест дана.

Циљ рада ликовне секције је да развија и продуби естетски осећај код ученика као и да их упозна, а касније и примени нове техничке савремене уметности.

Малобројни чланови ове секције са пуно љубави прилазе сваком постављеном задатку. Бројни су резултати које је ова секција постигла. Навешћемо само неке. На многобројним изложбама ученици наше школе добили су низ похвала и новчаних награда. Марљиво и савесно раде и дају свој допринос при прослави Дана школе, дочеку Нове године као и других пригодних свечаности. Организују изложбе ликовних радова у школи и активно учествују у такмичењима између школа у нашем граду и ван њега.

Ове младе будуће уметнике са пуне ентузијазма води наставник ликовног васпитања који несебично преноси своја знања и искуства на младе генерације.

Вуносављевић Емилија VII/2

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

Почетком школске године почела је са радом литерарна секција Школе. У секцији је учлањено око 30 ученика виших разреда наше школе, који су, можда се рећи бар за сада врло активни и заинтересовани за овај рад. Петнаестодневно одржавамо састанке на којима читамо своје литерарне радове, дискутујемо о њима и најбоље одабирамо за штампање у разним дечијим листовима, у листу Школе и „Ибарским новостима“, а сваке друге седмице одржавамо литерарне игре. Чланови ове секције су се добровољно пријавили за ову врсту слободних активности и можемо очекивати да ови полетарци понажу и вредне резултате на пољу литерарног изражавања.

Јанићијевић Рајна, VIII/1

РАД СЕКЦИЈЕ МАТЕМАТИЧАРА

Ученици ове Школе масовно су обухваћени такмичењима у знању из математике, па су у школској 1974/75. години постигли запажене резултате. На школском такмичењу прошле школске године квалификовало се 30 ученика за даље такмичење, а на општинском такмичењу квалификовало се пет ученика за међуопштинско такмичење, и то: Коматина Милан, VI/4, Цветковић Снежана VI/1 Спасојевић Драган, VII/3, Марковић Звонко VII/3 и Николић Милан VII/3. На међуопштинском такмичењу најбољи резултат од свих ученика наше Школе постигао је Коматина Милан који је и добио и награду.

У прошлој школској години Математички лист примио је свани пети ученик виших разреда, а у овој школској години тај број се утростручио. Ово говори да је интересовање ученика за рад ове секције велико.

Јовановић Миливоје наставник

ЂАЧКА БИБЛИОТЕКА

При Основној школи »29. новембар« постоји и богата ђачка библиотека. Она има око четири хиљаде књига, углавном школске лектире.

Библиотека ради два пута седмично по два сата. Интересовање нас ученика је велико тако да понедељном и петном за време рада библиотеке ходник је пун раздрагане деце која са нестрпљењем очекују када ће доћи на ред да узму жељену књигу.

Ова библиотека је од великог значаја за нас, ученике ове Школе. Сада се не догађа да на час српскохрватског језика дођу ученици и не прочитају лентуру, јер у нашој библиотеци има довољан број књига да подмири потребе ученика. Библиотека располаже и књигама ван обавезе школске лектире, тако да велики број ученика чита и те књиге.

У прошлој школској години библиотека је имала око 400 чланова који су прочитали преко 3000 књига. Није редак случај да се у току седмице у ходнику наше Школе сретну и наши бивши ученици, средњошколци који и сада трагне и узимају књиге из наше библиотеке.

Сваке године фонд књига у библиотеци се повећава, тако да се већ сада поставља проблем смештајног простора библиотеке.

Јовановић Слађана, VI/1

МЛАДИ ГОРАНИ

Поред осталих у нашој школи постоји и Горанска организација. Она окупља ученике V, VI, VII и VIII разреда од којих је формирана горанска бригада »Јосип Панчић«, која носи име овог великог природњака.

Овом организацијом руководи наставници који нас воде на врло успеле акције. Основни задатак младих горана је пошумљавање голети. Свима је познато колики значај имају шуме. Оне спречавају одношење земљишта са пошумљених површина. Поред тога дрвеће се користи у индустрији, а и доприноси лепшем изгледу околине. Шуме су природни произвођачи чистог ваздуха.

Тако је прошле године на западним падинама Ћаве засађено 8000 садница од којих се 80 одсто примило. Наша парцела је била најбоља, што представља велики успех нас младих горана. Поред тога, организоване су акције на уређењу школског дворишта као и школске средине. Ученици су радили са јаким вољом и по сунцу и по ниши, која није за њих представљала велику препреку.

Зато ће се и даље организовати радне акције на пошумљавању и заштити наше околине, где ће млади горани постићи велики, а можда и још већи успех, него што су то постигли до сада.

Штављанин Славица, VIII/4

МАЛИ ТЕХНИЧАРИ БИОЛОЗИ И ХЕМИЧАРИ

У нашој школи успешно ради више секција. Својим активним радом истакла се секција младих физичара, хемичара и биолога. Свака група окупља око петнаестак ученика који постижу добре резултате из ових области. На часовима ове секције обично се изводе практичне вежбе и огледи, јер кабинети омогућавају повољне услове за рад и стицање новог знања.

На прошлогодњем такмичењу „Наука младима“ ученици свих ових секција постигли су дивне резултате. Из области физике Јовановић Драган и Славољуб Вељковић, ученици осмог разреда, а Раденковић Ненад и Леловић Селимир, ученици седмог разреда. На пољу хемије истакли су се: Светлана Главчић и Душан Ђорђевић, ученици осмог разреда, а Штављанин Славица и Вукадиновић Гордана, ученици седмог разреда. На пољу биологије истакли су се: Мирјана Николић и Драган Кувелић, ученици осмог разреда, а Владан Стаменковић и Мирослав Маринковић, ученици седмог разреда. Од ових ученика неколико најбољих ученика из свих области пласирали су се на међуопштинско такмичење, а то су: Главчић Светлана, Јовановић Драган, Леловић Селимир и Стаменковић Владан. Сви ученици се интезивно припремају за предстојеће такмичење и надају се новом успеху.

Нови чланови секције и будући ученици такмичења истичу се марљивим радом и упорношћу. Од ученика седмог разреда посебно се истиче Драган Пршић. Они раде и надају се. Њихови дани успеха тек долазе. Секција „Млади физичари, хемичари и биолози“ успешно ради већ неколико година.

Леловић Селимир, VIII/1

Бескрај

*Бескрај је ноћ
Бескрај је сан
Бескрај је песма
Нож забоден у маглу
срећну као јутро.
Врбе су косе своје спустиле
и дотакле машту о
дубинама.*

*Сузе у водоскоцима
и бескрај као КРАЈ.*

Мијатовић Гоца, VII/1

ИЗ ПРОШЛОСТИ КРАЉЕВА

Окупатор је 14. априла 1941. године у подне ушао у Краљево. Настало је пушкарање у пошти Краљево, где је погинуо један официр, службеник поште и један Немац.

— Немачка војска је била обучена у црне униформе. Нашали су се бахатно, пили су и славили су победу. Прикупљали су ратни плен и кратко су се задржали у Краљеву.

— Крајем априла 1941. године Краљево је било велики немачки војни логор. Немци су се враћали са југа са неколико моторизованих дивизија.

— Насарна код железничке станице постала је логор за заробљене југословенске војнике.

— У мају месецу дошло је до једне велике експлозије у основној школи у центру града, тамо где је сада Скупштина општине. Било је ту склониште заплених артиљеријских граната. Нечијом акцијом или нехотом дошло је до ове експлозије, где је било и мртвих.

— Одмах по окупацији града Окружни комитет КПЈ на челу са Бором Стефановићем почињу са припремама за давање отпора окупатору.

— Стварање партизанског одреда „Јово Курсула“ на Гочу није дошло случајно, већ организовано, припремљено идеолошки и материјално. Овај одред је створен одмах после прогласа ЦК КПЈ од 4. јула, на Гочу. Први командант је био Павле Јаншић, професор, а политички комесар Мирко Драгишић, радник Фабрине вагона, за заменика команданта је био изабран Велимир Радичевић, адвокат, а за заменика политичког комесара Момо Петровић — Тршо, за интенданта Живан Чукулић, радник, а за везе је био задужен Гвозден Пауновић.

— Само је прошло месец да на окупацији и већ је пала прва жртва окупатора. Радник Флегер, који је у пијаном стању узвикивао паролу против Немаца био је стрељан на улици. Нешто касније Немци су убили и опљачкали два радника Петра Васиљевића и Владимира Ристића.

— Првих дана месеца јуна КПЈ је имала у Краљеву 65 чланова и око 250 скојеваца.

— 18. јуна одржано је прво веће саветовање партијске организације у Рибници у кући Кочовића. Овом састанку присуствовао је и Мирко Томоћ, члан ЦК КПС.

— 22. јуна 1941. године фашистична Немачка је напала на СССР. Ово је изазвало велико узбуђење у народу. Сматрало се да је дошао погодан тренутак за обрачун са фашизмом у Европи, па и са окупацијом Југославије.

— 23. јуна окупатор је у Краљеву почео хапшење комуниста. Било је ухапшено 33 Краљевчана, од којих је било 11 комуниста и 7 чланова СКОЈ.

Сви остали комунисти склонили су се у околна села и на Гоч.

— Прва партизанска диверзантска акција изведена је у Ратини 13. јула.

— 18. јула 1941. године било је стрељање првих похашених комуниста из Краљева. Стрељани су: Душан Петровић, Драго Стефановић и Слободан Луковић.

— Најсмелија партизанска акција изведена је 14/15. VIII 1941. године на железничкој станици када је група железничара извела два вагона кроз тунел узаног колосена према Адранима. У једном вагону било је оружје и муниција, а у другом вагону било је брашно.

— 21/22. VIII група чланова СКОЈ-а запалила је стовариште сена код аеродрома, те исте ноћи у Адранима је извршена диверзија на пруги, тако што је исклизнула локомотива и два вагона. Следеће ноћи 23/24. VIII уследиле су прве веће ору-

жане акције око Краљева. Нападнут је мост на Ибру и Морави. На ибарски мост нападао је одред од 13 партизана под командом Велимира Радичевића и Момчила Петровића. У овој акцији пала је и прва жртва краљевачког партизанског одреда, пенарски радник Цветко Стојановић. Напад на вапичорски мост извршило је 28 партизана под командом Павла Јаншића и Мира Драгишића. За обе ове акције краљевачки партизански одред добио је похвалу од Главног штаба НОП-а, која је објављена 5. септембра 1941. године у билтену број 5. То је била прва похвала коју је изрекао Главни штаб у народноослободилачкој борби.

— 27. године на Гочу је извршена смотра партизанског одреда. Партизани су положили заклетву и извршена је реорганизација одреда. Створено је четири чете: Прва Гочка „Мирко Луковић“, командир је био Милан Симић, а политички комесар Момчило Петровић; друга чибуковачка чета под командом Миодрага Јевремовића и Жике Јовановића; трећа прекоморавска чета, касније названа чибуковачка чета под командом Радована Милошевића

и Саве Вајића; четврта драгосињачка чета под командом Радована Павловића и Рада Вилотијевића. Ускоро је образована и пета крушевачка чета под командом Милисаве Ђуровића, а затим Живана Маричића и Момчила Дугалића.

Тих дана Момчило Петровић, по задатку штаба, саставио је стихове чувене краљевачке партизанске песме. У августу месецу од стране покрајинског комитета КП у одред је упућен Др Гојко Николић, шпански борац који је организовао санитарску службу.

— 30. IX ослобођено је Ушће, а 1. октобра Врњачка Бања. Краљево је 1941. године било још под влашћу окупатора и велики немачки логор, где се налазило око 4.000 добро наоружаних Немаца. Били су повучени војни гарнизони из Ужица, Чачна и Горњег Милановца.

26. септембра 1941. године ватрогасна музика, испред Немаца, отишла је комплетна у партизане на Гоч, пролазећи поред стражара свирајући маршеве.

— 1. октобра 1941. године по чела је опсада Краљева од стране партизанског одреда „Јово Курсула“ и чачанског одреда „Др Драгиша Мишовић“.

— 7. октобра дејствовала је партизанска артиљерија са Руњића брда.

— од 10 — 13. октобра извршена су четири напада на Краљево. Дошло је до издаје од стране четника и Краљево није било ослобођено.

— 13. октобра на реци Попини, код Врњачке Бање, сукобио се један одред партизана са Немцима, где су сви изгинули.

— Од 14 — 20. октобра 1941. године Немци су стрељали око 6000 грађана Краљева у знак одмазде за устанак и изгинуле Немце оно Краљева. То је прва акција немачке казне не експедиције у Југославији.

Одмах после стрељања у Краљеву и Крагујевцу немачки окупатор преузима офанзиву против партизанских одреда и Врховног штаба у циљу ликвидирања слободне територије и уништења главних партизанских снага у Западној Србији. Партизани се повлаче. Мања борба вођења је у Мусиној Реци 2 дана. Правац повлачења била је

планина Чемерно и Јелица у правцу Санџана.

Контрареволуција — домаћи издајници бацили су се да униште све што је припадало револуцији. Обрачун је био беспосредан. Снаге непријатеља су биле веће.

Главне снаге краљевачког партизанског одреда „Јово Курсула“ пребациле су се у Санџак и задржале се у селу Косатици. Ту их је друг Тито сачекао и водио разговор. Тада је Тито краљевачким партизанима летерске бригаде.

Краљевачки партизански одред „Јово Курсула“ 22. децембра 1941. године, код формирања Прве пролетерске бригаде ушао је у њен састав као IV краљевачки батаљон, заједно са копаоничким одредом „Тодор Милићевић“.

Четврти краљевачки батаљон Прве пролетерске бригаде имао је тада 190 бораца, од тога 124 радника, 16 сељана, 5 ђана и интелентуалаца. Од оружја су имали 177 пушана, 2 митраљеза, 5 пушкомитраљеза, 22 пиштоља, 206 ручних бомби и 28.405 метана.

Четврти краљевачки батаљон имао је следеће руководство: Павле Јаншић, командант, Момчило Петровић, заменик команданта, Милан Симић, политички комесар, Миле Павићевић, заменик политичког комесара, Касније 1942. године командант је био Живан Маричић, а даље Јагош Жарић, Радослав Маричић и Мишо Брезак. На дужности политичког комесара били су касније Драгиша Ивановић, Благоје Богавац, Јово Шаренац, Душан Карић, Бранислав Божовић, Јован Ђемилковић. Приликом формирања бригаде краљевачки партизани су имали 35 чланова КПЈ и 41 члана батаљон је имао 100 чланова СКОЈа, а крајем 1943. године КПЈ.

Четврти краљевачки батаљон већ 23. децембра положио је свој први пролетерски испит. код места Рудо у селу Гаочић дошло је до сукоба са Италијанима, који је трајао два сата, где је непријатељ био разбијен, а у тој борби погинуо је и Новица Јолић из Рибнице, чије име носи наш Пионирски одред.

Анђелковић Т. Урош

СЕЋАЊЕ НА ДЕЦУ ДОМА РАТНЕ СИРОЧАДИ У МАТАРУШКОЈ БАЊИ

У недељу, 12. октобра, у летњој башти хотела „Југославија“ у Матарушкој Бањи, евоциране су успомене на живот деце у Дому, и одржани први сусрети пионира краљевачке општине. Сусрет пионира и „домаца“ улепшан је пропрамом, а и присуством многих Матаружанана. Сусрету је присуствовао и друг Душан Аврамов, некада управник Дома ратне сирочади у Матарушкој Бањи. Он је присутне упознао са животом и радом деце у Матарушком Дому ратне сирочади:

(Наставак на 14. стр.)

СЕЋАЊЕ НА ДЕЦУ ДОМА РАТНЕ СИРОЧАДИ У МАТАРУШКОЈ БАЊИ

(Наставак са 13. стр.)

„Рат, тај страшни вихор, који је за собом остављао крв, згаришта, несрећу, халапљиво је путао милионе људи. Они су се борили за боље сутра, за данас су се борили. И умирали су за оно што имамо данас. У том ратном вихору многа деца су остала без родитеља, а многе мајне завијене у црно остајале су без својих јединача. У живот деце углетоше се: глад, рат и нестајање. Више од хиљаду таквих дечака и девојчица нашло је свој нови дом и љубав васпитача им је замењивала родитељску у Матарушкој Бањи. У Дом су пристизала деца из: Словеније, Босне, Санџана, са Кордуна, Козаре, из готово свих крајева наше поробљене земље.

Први сусрет био је са Ибром и једним веома добрим човеком. Био је то скелеција Миомир који је децу превозио преко Ибра. Са друге стране Ибра, те брзе рене која се у живот „домаца“ дубоко урезала, чекали су васпитачи и даренљиви житељи Матарушке Бање. Децу су одводили у купатило где су их шишали и пресвлачили, јер је свако долазио у свом оделу. Та деца била су задовољна парчетом хлеба, шољом млена и топлим речи примљеној од васпитача и добрих жена које су бринуле о њима, јер неки су се једва

сећали маме, неки је нису ни запамтили, неким је погинула пред очима, а нечија мама је храбро с пушном у руци јуришала и борила се за боље сутра. Како су само та деца била срећна, када би их немо помиловао по носи или упутио мио родитељски поглед.

Њихове очи су траниле мио лик мајне, а она је била или мртва или се с пушном у руци борила против окупатора и неправде.

Четрдесет шест малишана из овог Дома остало је да чува вечиту страну на Конаревском пробљу. Неке је уништила болест и глад, а неки су нао сноплје падали пред рафалом смрти“.

Друг Аврамов је истакао и солидарност, хуманост и љубав Матарушана према ратној сирочади. Било му је тешко да се определи чије име посебно да нагласи, јер су сви Матарушани то заслужили, али је ипак споменуо име познатог бањског лекара др. Драгутина Гвозденовића, који је учинио све у спасавању тешко оболеле деце и захваљујући њему смањена је смртност деце у Дому. На крају се захвалио на срдечном дочену.

По завршетку свечаности некадашњи „домци“ су пошли на пробље да се још једном поздраве са својим мртвим друговима. На пробљу су тенле „бујице“ топлих суза. Тако су мртвима одали пошту уместо њихових родитеља.

Пантић Светлана, VI/3

Рецитаторска секција

При нашој школи успешно ради рецитаторска секција која обухвата ученике од I до VIII разреда, а броји око 50 чланова. Секција одржава састанке два пута седмично, а по потреби и више. Садржај рада дели се на припремни и активни рад. У оквиру припремног рада планирано је следеће:

- читање и рецитовање текстова;
- слушање лепог рецитовања;
- пробно изражајно читање и рецитовање ради увенбавања,
- гледање позоришних представа и разговор о њима и
- заједничко гледање телевизијских емисија.

Досада је секција припремала рецитал за 14. октобар, који је изведен на свечаној академији у нашој Школи. Сада

припрема рецитал за наш двоструки празник 29. новембар — Дана Републике и за дан Школе.

У плану секције је и припрема рецитала за следеће празнике: за 22. децембар — Дан армије, за Нову 1976. годину, за 8. март — Дан жена, за 1. мај — Празник рада и за 25. мај — Дан младости.

У оквиру активног рада чланови рецитаторске секције припремају све рецитале и рецитације. На састанцима се смењују припремни и активни рад.

Сви чланови ове секције са нестрпљењем очекују среду, јер се тог дана одржавају састанци који нам увек брзо прођу, јер је свани од њих садржајан и занимљив. Кроз рад ове секције заволели смо уметност рецитовања и аматерску активност.

С. Јовановић, VI-1

ВЕСТИ ИЗ НАШЕ ШКОЛЕ

Зграда школе

— Збор радне заједнице наше Школе у проширеном саставу у септембру месецу ове године је перспективни план развоја Школе, па је поред осталог предвидео и изградњу физкултурне сале и проширење продуженог боравка и радионице за ОТО.

— На крају прошле школске године наша Школа је по успеху била на петом месту од осам краљевачких школа.

— У протеклој години у ђачкој кухињи се хранило просечно 440 ученика, а у продуженом боравку 108 ученика.

— Наша школа није имала до ове године необухваћених школских обавезника. Ове године смо имали два ученика који нису похађали школу. Против њихових родитеља покренут је поступак за кажњавање.

— Раније је наша Школа имала сваке године прено 50 ученика који су ослобођени часова физичке културе, а ове године смо имали и само четири који су били трајно ослобођени, а седам привремено.

— У овој школској години 231 ученик добио је полвне уџбенике путем позајмице, преко Школе.

— Наша Школа је до ове године увек имала прираштај ученика — досељавање са стране. Ове године први пут се сма-

њило тај број тако да је досељено свега 23 ученика, тако да ове године Школа има 820 ученика.

— У мају месецу ове године радио је курс за припрему деце за упис у I разред («мини школа») са 105 ученика.

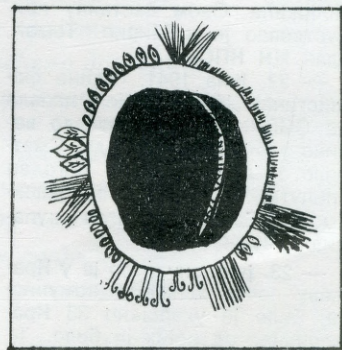
— У протеклој школској години наша Школа у Општини Краљево имала је највише неоправданих изостанана од стране ученика, са укупно 2.921 изостанак.

— Од оснивања школе, 1966. године никада није било више одличних ученика до ове године. Награђено је 265 ученика за одличан успех са књигом, а 8 ученика добило је највише признање Вукову диплому, а 4 ученика остале дипломе.

— У протеклој школској години наша школа је имала запажене јавне наступе. Извела је шест приредби, две изложбе посетила, пет биоскопских представа, пет позоришних представа, један физкултурни слет и осам разредних приредби.

— У мају месецу ове године одржано је зонско такмичење хорова основних школа у Краљеву. Хор наше школе заузео је пето место.

— Крајем јуна идуће године у посету нашој Школи долази колектив наставника и радника Основне школе «Драго Кубал» из Марибора, где ће провести четири дана.

ДА СЕ ЗАБАВИМО

ИЗ БАЧКИХ КЛУПА

Спречио тучу

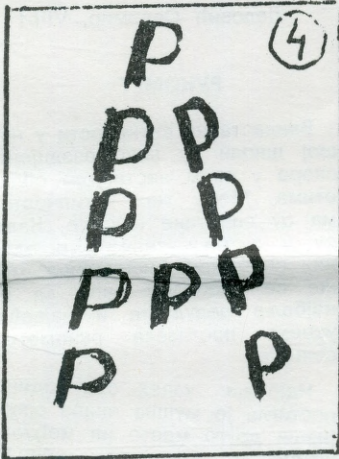
Зоран запео из петних жила и трчи низ ходник. Сретне га дежурни наставник, заустави га и рече:

— Шта је, Зоране, зар се тако понаша добар пионир у школи?

— Наставниче, спречио сам тучу, зато трчим.

— Лепо је од тебе то, Зоране. А, како си спречио тучу?

— Драган ме је појурио а ја бежим, друже наставниче.

На часу познавања природе

„Пре неколико дана упознали смо се користима од воћа. Да видимо из чега је састављена шљива?“ обрати се наставник ученицима. Међу првима је дигоо руну мали Срђан.

„Шљива има коштицу, око које је месната маса са опном и црве“, одговори он.

„Како црве, Срђане. Шта је теби?“ — наставница запита зачуђено.

„Наставнице, у свакој је и црв“. Озбиљно одговори Срђан, праћен смехом ученика.

Професионална оријентација

На часу разредног старешине говорило се о професионалној оријентацији. Сваки ученик је говорио о свом будућем позиву. Дође на ред и Јован, прави хумориста разреда, који као из топа одговори:

— Ја бих желео да имам врат као жирафа.

— Јоване, — обрати се наставник, — како то?

— Па са таквим вратом све бих преписао, и не би требало да учим.

Јесење доба

Како је Зоран нешто „ђачки лупио“ на неко питање наставника о молекулима, наставник се запрепаћено окрену и упита га:

— Аман, Зоране, у којем ли ти добу живиш, побогу?

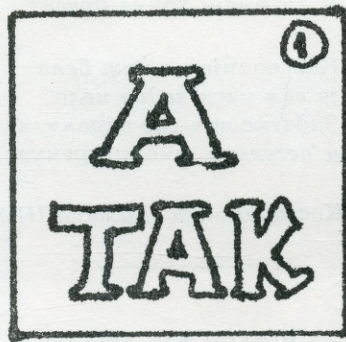
— У јесењем, — кратко одговори Зоран.

На часу хемије

Наставница хемије обрати се Милану, који је подигао руку:

— Лепо, Милане, од тебе над знаш. Реци ми онда, један минерал црвене боје.

— Кокс, над се занари — одговори Милан.

Млади Колумбо

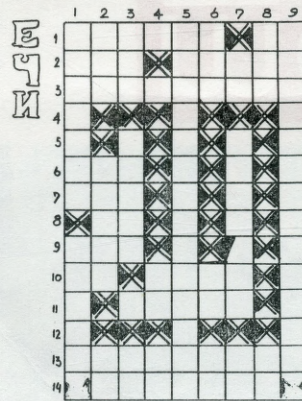
— Ко зна да понаше на карти где се налази Огњена земља? — обрати се на часу географије наставник ученицима.

Милан изађе пред карту, погледа на југ Јужне Америке и поназа где се налази Огњена земља.

— Одлично, Милане, — обрадова се наставник, јер Милан није био добар пријатељ са овом науком. — А сад ми реци ко ју је пронашао?

— Ја, наставниче, мајке ми. Нико ми није шапнуо, — оправдавао се Милан.

УКРШТЕНЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Врста речне рибе — злато (фран.) 2. Узвиз при скоку — није густ; 3. Терен око Драве; 4. Везник — сложен сугласник — уснени сугласник 6. Уобичајени телефонски позив 7. Острво на нашем Јадрану 8. Место у СР Србији 9. Велика играчка 10. Самогласник и сугласник — позната марка филмова за фотоапарате — сугласник 11. Сугласник — ћата — самогласник 13. Љубав (провинцијски) 14. Без обуће.

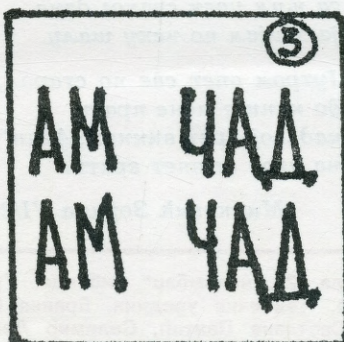
УСПРАВНО: 1. Презиме личности који је помогао В. Караџићу у Бечу (Јернеј) — хрома личност 2. Уничанин — климав — место у СР Србији 3. Језеро у Африци — врста минерала (употребљава се у медицини) 5. једна грана привреде 7. Град у Словенији 9. Попримити својство камена.

Новчанин и роба

Наставник је објашњавао како су ненада људи размењивали робу, јер новца, као вредност робе није постојала. У наставничини причу посебно се унео Срђан. Наставник одушељен његовом пажњом, запита га:

— Срђане, данас си миран. Изгледа да те мој предмет почиње интересовати. О чему размишљаш?

— Наставниче, није ми јасно како су у новчанину носили коње, овце, прасад на пијаци?

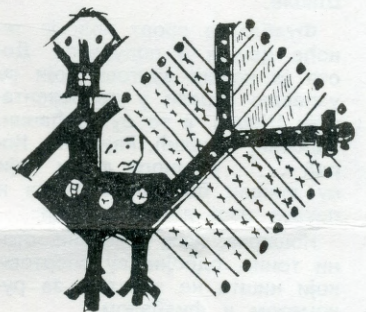

ХУМОРЕСКА

ПРОНАЛАЗАК

Највише ми је задавала брига математика. Све саме петице — а математика шлус. Чиста двојка. Морате признати да за одличног ученика тако нешто представља ТРАГЕДИЈУ у кући. А о трагедији ви све знате, зар не?

Мирно сам примила порцију вечерње предике родитеља о математици. И знало се — правац соба, без филмова, без Мерилин Монро, без... Био је то мој данак „усавршавању“ математичког знања. Прионула сам на посао. Понушавам да решим задаток „када је дато а изражено са 4 см а д мало износи 4 см корен из три...“ И призма ме притиска, висина никако да изађе на дело... Ама што немам, немам... Стала сам. Палац леве руке притиска ми нос...

Чудо. Задатак је одмах решен. Да то је мала дијагонала призме и... за неколико тренутака задатак је готов. Задатак никад доста. У школи професор ме хвали. Родитељи одушељени... „Само тако наша, кћерчице, само тако. Знамо ми да си ти наша паметница“. Схватила сам да чим притиснем палац леве руке на нос све задатке из математике решавам као од шале. Било је лепо победити на школском такмичењу... па на међуопштинском, па... Знате већ, тих 20 поена свуда. А канав је био мој долазак у школу! Сви изашли да ме ченају. Како и не би — ја, па најбоља математичарка. Сви ми честитају, дрмају ме за руке, рамена...

„Спаваш, моја црна математичарко! Зар се тако учи?“ Скочих. Мама је надамном, отац се попречио на вратима. Погледам у свеску. Површине и запремине моје призме нигде. само се оно ружно мало „д“ пречило својим квадратним кореном. Леви палац полете носу... авај, ништа, Почех гласно да читам: „Дато је мало а 4 см а „д“ мало призме...“

спорт

У нашој Школи ради спортско друштво „Полет“ које окупља 400 ученика који воле спорт. Спортско друштво, којим руководе наставници физичног васпитања, постиже подједнако добре резултате било у мушкој или у женској конкуренцији. Ниједан спорт није заостављен и сваком се поклања посебна пажња.

Рукомет је спорт број један у нашој школи. У овом спорту су се посебно истакли: Бићанин, Кошанин, Гаровић, Каличанин, Зечевић, Ћировић . . . И девојчице ништа не заостају за друговима, а такве су: Бокић, Понорац, Поповић, Лопичић, Војиновић . . .

Сви они су постали узорни млађих генерација, јер су успешно играли у дресу наше Школе.

Фудбал је спорт који је такође цењен и популаран. Доста је наших другова који су успешно играли у репрезентацији Школе, а то су: Бићанин, Гаровић, Токалић, Рајновић, Нораћ . . . и многи други који су донели безброј диплома и пехара овој дивној Школи.

Кошарка, шах, атлетика, стони тенис, одбојка су спортови који ништа не заостају за рукометом и фудбалом.

Школа је поносна што је имала и што има такве узорне и примерне спортисте.

Леловић Селимир, VIII/1

АПЕЛ

У нашој Школи већ више година активно ради спортско друштво „Полет“. У свом богатом и разноврсном програму рада ово друштво је ангажовало већи број ученика, окупљајући их у 10 различитих спортских сенција. Захваљући запаженим успесима атлетике, рукометне, шаховске и других сенција спортска витрина Школе је препуна диплома, похвалница и пехара.

Поред осталих сенција у Школи ради и кошаркашна сенција, која нема засада услова да би развијала свој рад. Када је грађен полигон у школском дворишту предвиђен је простор за кошаркашно игралиште. Међутим, Школа није пренела кошеве које је купила од кошаркашног клуба. За сада део полигона, предвиђен за кошарку, стоји грозан, иако су предвиђена два кошаркашна игралишта. На овај начин ова веома динамична и атрактивна игра, која међу мла-

Рукометна екипа школе

дима стиче све већу популарност, пресечена је у успону у којем је била у нашој Школи.

Молио бих надлежне и одговорне, не само у своје име него, у име свих љубитеља кошарке, којих верујем у нашој Школи није мали број, да се постарају оно довршења ко-

шарнашког терена. Сви услови за довршавање терена постоје, па уз малу ангажованост наша Школа би добила још један спортски објект, где би млади проводили велики део слободног времена.

Сретенковић Горан, VIII/2

МОЈ АРАП

*Имам куче мало,
Арап му је име,
кад у школу полазим,
до капије испрати ме.*

*Арап стоји пред капијом,
и отвара шапом врата,
весео је кад угледа,
мене и мог брата.*

*После игре потребан је
одмор,
нама свима,
тада куца иде у кућицу,
спава где му није зима.*

*Кад доручак ја му носим,
око мене увис скаче,
он појури и залаје,
када види неко маче.*

*Црна длака покрива,
моју куцу малу,
са њим увек сваког дана,
ја збијам по неку шалу.*

*Јутром опет све по старом,
до капије мене прати,
кад мој брат викне: „Арап“
на игру се опет врати.*

Мирковић Зорица VI/2

ШКОЛА ЗОВЕ

*Сваког јутра у 6 сати,
мене зове моја мати:
„Устај сине, спремај књиге!
И ти имаш ђачке бриге“.*

*Кад попијем млека бела,
ја сам увек ведро чела.
Задатке сам све спремила,
и весело у школу кренула.*

Костадиновић Љиљана III/2

ШКОЛСКО ЗВОНО

*Школско звоно звучно
звони
на одмор оно зове
све прваке и осмаке и
остале вредне ђачке.*

*Његов звук је увек леп
ко најлепше птице пој
и док живи свако дете
носиће га у срцу свом.*

Туфегџић Мирјана III/2

ШАХ У МОЈОЈ ШКОЛИ

Шах, та стара древна игра, привлачи велики број љубитеља у Основној школи „29. новембар“, из Краљева. Доста смисла и талента за ову популарну игру показали су поред осталих: Дејан Павловић, Леловић Селимир, Небојша Кнежевић, Крањц Звонко, Миловић Зоран, Јовановић Драган и други који ништа не заостају за овим шаховским мајсторима.

У школи успешно ради шаховска сенција која окупља око 100 чланова. На појединачном првенству школе прво место освојио је Крањц Звонко, а вицешампион школе је био Леловић Селимир. Први већи успех је прво место на општинском такмичењу и освајање пехара, који краси витрину спортског друштва „Полет“. Пред њима је будућност и блистава каријера ано уз рад и свој таленат наставе да раде ованвим темпом.

Леловић Селимир, VIII-1

РУКОМЕТ

Ваннаставне активности у нашој школи су врло развијене скоро у свим наставним областима. Међу тим активностима су спортске сенције. Када су у питању сенције појединих спортских дисциплина, може се слободно рећи да је најбоље резултате и највеће успехе постигала рукометна сенција.

Најбољи успех ове године постигла је мушка екипа освојивши друго место на међуопштинском такмичењу које је одржано на рукометном терену „Металца“ поред Ибра. Затим, 14. октобра, за награду Краљева, освојила је треће место, иза Основне школе „Димитрије Туцовић“ из Краљева и „Живан Маричић“ из Жиче, а женска екипа за награду Краљева освојила је прво место.

Рад рукометне сенције зависи од временских услова, јер се ради на отвореном простору. Сада се у школи ради на уређењу дворишта и спортских терена. За сада имамо два терена на којима су израђена игралишта за одбојку, рукомет и за мали фудбал.

Мемедовић Предраг, VIII/3

